

U S T A W A

z dnia <data wydania aktu> r.

o ochronie ludności i obronie cywilnej¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 3) zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) zasady funkcjonowania systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach;
- 5) zasady użytkowania i ewidencjonowania oraz warunki techniczne obiektów zbiorowej ochrony;
- 6) zasady funkcjonowania i organizację obrony cywilnej oraz sposób powoływania personelu do obrony cywilnej;
- 7) finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz zmiany niektórych ustaw, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, , ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, ustawę z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych, ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych i ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Art. 2. 1. Ochrona ludności to system składający się z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, infrastruktury niezbędnej dla zaspokojenia potrzeb bytowych, materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „organami ochrony ludności”, podmiotów wykonujących te zadania, zwanych dalej „podmiotami ochrony ludności” oraz sił i środków przeznaczonych do realizacji tych zadań, zwanych dalej „zasobami ochrony ludności”.

2. Obrona cywilna to realizacja zadań określonych w art. 61 ust. 1 protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175 oraz z 2015 r. poz. 1056), mająca na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

3. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny ochrona ludności staje się obroną cywilną i ma na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

4. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w sytuacjach kryzysowych odbywa się na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122).

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ocenie ryzyka – należy przez to rozumieć całościowy, przekrojowy proces identyfikacji prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń, podatności na zagrożenia i szacowania ich skutków dla ludności oraz proces przygotowania zdolności organów ochrony ludności do ograniczenia ryzyka zagrożenia;
- 2) pomocy doraźnej – należy przez to rozumieć zaopatrzenie w niezbędne do zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych środki pierwszej potrzeby, w tym żywność, wodę, energię, odzież, tymczasowe schronienie, zapewnienie podstawowych warunków sanitarnych do czasu objęcia poszkodowanych lub ewakuowanych innymi rodzajami pomocy;
- 3) pomocy humanitarnej – należy przez to rozumieć działania prowadzone w celu udzielenia pomocy materialnej i logistycznej dla ludności dotkniętej skutkami klęsk żywiołowych, sytuacji kryzysowych, konfliktów zbrojnych, konsekwencjami migracji, realizowaną na zasadach bezstronności, neutralności i niezależności, a także proporcjonalności, adekwatności i szybkości reagowania;

- 4) siły i środki - należy przez to rozumieć personel wykonujący zadania ochrony ludności wraz z wyposażeniem, sprzętem, technologiami oraz narzędziami;
- 5) społecznej odporności – należy przez to rozumieć indywidualną i grupową zdolność ludzi do zaspokajania ich podstawowych potrzeb bytowych oraz zdolność do ich współdziałania z podmiotami ochrony ludności, a także w celu zdobywania kompetencji w zakresie kształtowania świadomości zagrożeń i zapobiegania zagrożeniom oraz pożądanym zachowań na wypadek wystąpienia zagrożeń;
- 6) zagrożeniu – należy przez to rozumieć sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia, dóbr kultury lub środowiska lub wywołującą ograniczenia w działaniu organów administracji publicznej lub infrastruktury, o której mowa w art. 8.

Art. 4. 1. Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej polegają na:

- 1) przygotowaniu organów administracji publicznej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na podejmowaniu działań ukierunkowanych na zapewnienie ciągłości działania organów administracji publicznej, na organizowaniu szkoleń i ćwiczeń organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności, przygotowujących do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia, z uwzględnieniem zapewnienia spójności działań militarnych i pozamilitarnych w obronie państwa;
- 2) przygotowaniu ludności do właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia, przez zwiększanie świadomości zagrożeń i gotowości społeczeństwa, polegającym na:
 - a) informowaniu obywateli o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo obywateli,
 - b) edukacji ludności w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym konieczności zapewnienia spójności działań militarnych i niemilitarnych w obronie państwa,
 - c) instruowaniu obywateli o zasadach zabezpieczenia przed zagrożeniem i postępowania w sytuacjach zagrożenia, w szczególności w zakresie udzielania pierwszej pomocy i ewakuacji;
- 3) działaniach związanych z możliwością wystąpienia zagrożenia:
 - a) ocenie ryzyka oraz zdolności jego minimalizowania i monitorowania,
 - b) przygotowaniu do reagowania na zagrożenia,
 - c) planowaniu i przygotowaniu warunków dla ewakuacji ludności, miejsc doraźnego schronienia oraz budowli ochronnych,

- d) planowaniu zabezpieczenia zwierząt, mienia oraz dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
 - e) zapewnieniu tworzeniu rezerw materiałowych i finansowych służących wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
 - f) planowaniu i przygotowaniu przekształcenia podmiotów ochrony ludności w podmioty obrony cywilnej,
 - g) tworzeniu warunków do utrzymania łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń
- 4) działaniach związanych z wystąpieniem zagrożenia:
- a) prowadzeniu wymiany i analizy informacji, w tym pochodzących z systemów wykrywania zagrożeń,
 - b) reagowaniu i podejmowaniu interwencji oraz działań ratowniczych, w tym udzielaniu pomocy medycznej osobom poszkodowanym,
 - c) rozpoznaniu i ocenie zagrożenia,
 - d) informowaniu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności,
 - e) ewakuacji ludności, zwierząt, mienia i dóbr kultury,
 - f) ochronie ludności przed zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiacyjnymi i jądrowymi oraz likwidacji skutków spowodowanych ich wystąpieniem,
 - g) ochronie ludności przed zagrożeniami wywołanymi działaniem sił przyrody, w tym wynikającymi ze zmiany klimatu oraz wspieranie adaptacji do zmiany klimatu,
 - h) zapewnieniu osobom poszkodowanym lub ewakuowanym pomocy doraźnej,
 - i) zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - j) zapewnieniu funkcjonowania podmiotów realizujących działania ratownicze, pomoc humanitarną i doraźną,
 - k) zapewnienie funkcjonowania infrastruktury niezbędnej dla realizacji zadań ochrony ludności oraz odpowiednich zasobów niezbędnych do zapewnienia ochrony ludności,
 - l) tworzeniu warunków do utrzymania łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń,
 - m) organizowaniu i koordynowaniu udzielania i przyjmowania pomocy humanitarnej,
 - n) zapewnieniu osobom poszkodowanym i ewakuowanym opieki medycznej, psychologicznej i prawnej,
 - o) informowaniu rodzin o poszkodowanych oraz pomoc w ich identyfikacji,

p) doraźnym grzebaniu zmarłych.

2. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odbywa się z uwzględnieniem odporności infrastruktury i zasobów na zagrożenia czasu wojny, polegającej na zapewnieniu ciągłości działania w przypadku uszkodzenia bądź zniszczenia części infrastruktury lub zasobów, w tym przez ich zastępowalność, na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Art. 5. 1. Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej są wykonywane przez organy i podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej, w zależności do rodzaju i skali zagrożeń i właściwości tych organów lub podmiotów, na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz innych przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897), ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1928), ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091) oraz ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248).

2. Podmioty ochrony ludności są obowiązane do współpracy z organami ochrony ludności, stosownie do swoich możliwości, kompetencji, obszaru działania oraz zakresu działania ujętego w planach, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym i planach ciągłości działania.

3. Przedsiębiorcy będący podmiotami ochrony ludności w czasie stanu nadzwyczajnego w pierwszej kolejności wykonują usługi i świadczenia na rzecz infrastruktury, o której mowa w art. 8, z uwzględnieniem potrzeb organów ochrony ludności.

Art. 6. W ramach obowiązku obrony Ojczyzny, o którym mowa w art. 85 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. obywatele polscy są obowiązani do pełnienia służby w obronie cywilnej, na zasadach określonych w ustawie.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych opracowuje i uzgadnia z Ministrem Obrony Narodowej Program ochrony ludności i obrony cywilnej, zwany dalej „Programem”.

2. Program określa w szczególności priorytety wydatkowania środków z Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwanego dalej „Funduszem”.

3. Program opracowuje się na okres czterech lat i aktualizuje co dwa lata.

4. Program jest opiniowany przez Rządowy Zespół.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przedstawia Radzie Ministrów program do zatwierdzenia.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową zawartość Programu, mając na uwadze zapewnienie sprawnego i przejrzystego planowania finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 8. Infrastruktura niezbędną dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest w szczególności infrastruktura zapewniająca:

- 1) miejsce schronienia i noclegu oraz budowle ochronne;
- 2) zaopatrzenie w wodę i żywność oraz w produkty lecznicze;
- 3) energię elektryczną, paliwo, łączność, usługi teleinformatyczne i transport;
- 4) pomoc medyczną;
- 5) magazynowanie i dystrybucję rezerw materiałowych;
- 6) realizację działań ratowniczych, pomocy humanitarnej i pomocy doraźnej;
- 7) wykrywanie, ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach;
- 8) funkcjonowanie innych usług publicznych.

Rozdział 2

Organy ochrony ludności

Art. 9. 1. Organami ochrony ludności są:

- 1) terytorialne organy ochrony ludności:
 - a) wójt (burmistrz, prezydent miasta),
 - b) starosta,
 - c) wojewoda,
 - d) minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 2) pozostałe organy ochrony ludności:
 - a) marszałek województwa,
 - b) ministrowie kierujący działami administracji rządowej, którym podlegają lub przez których są nadzorowane:
 - podmioty ochrony ludności,
 - organy obsługiwane przez podmioty ochrony ludności.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej oraz koordynuje realizacją zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez organy ochrony ludności.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odpowiednio na obszarze gminy, powiatu i województwa.

4. Marszałek województwa oraz ministrowie, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w swoim zakresie właściwości.

Art. 10. 1. Rządowy Zespół Ochrony Ludności, zwany dalej „Rządowym Zespołem”, jest działającym przy Radzie Ministrów zespołem opiniodawczo-doradczym właściwym w sprawach ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Do zadań Rządowego Zespołu należy doradzanie Radzie Ministrów w zakresie planowania i wdrażania rozwiązań organizacyjnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, współpraca z Rządowym Zespołem Zarządzania Kryzysowego oraz wykonywanie innych zadań przewidzianych w ustawie.

3. W skład Rządowego Zespołu wchodzi:

- 1) przewodniczący – minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 2) członkowie: przedstawiciele Ministra Obrony Narodowej, Ministra Koordynatora Służb Specjalnych, jeżeli został powołany, oraz ministrów kierujących działami administracji rządowej:
 - a) administracja publiczna,
 - b) aktywa państwowe,
 - c) budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo,
 - d) energii,
 - e) gospodarka
 - f) informatyzacja,
 - g) klimat,
 - h) środowisko,
 - i) zabezpieczenie społeczne,
 - j) zdrowie

- w randze sekretarza stanu albo podsekretarza stanu.

4. W pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele ministrów kierujących działami administracji rządowej innymi niż wymienione w ust. 3, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki i Prezes Instytutu Meteorologii

i Gospodarki Wodnej oraz przedstawiciele innych organów administracji rządowej, wskazani według potrzeb przez przewodniczącego Rządowego Zespołu.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może być zastępowany w pracach Rządowego Zespołu przez sekretarza stanu lub podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym tego ministra.

6. Prezes Rady Ministrów określi w drodze zarządzenia, organizację i tryb pracy Rządowego Zespołu, mając na celu zapewnienie sprawnej pracy Rządowego Zespołu, w szczególności obiegu informacji.

Art. 11. 1. Do zadań wójta (burmistrza, prezydenta miasta) należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;
- 2) nadzorowanie w ramach posiadanych kompetencji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności na obszarze gminy;
- 3) organizowanie współpracy pomiędzy podmiotami ochrony ludności na obszarze gminy;
- 4) udzielanie wsparcia w przygotowaniu gminnych podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 5) zapewnienie funkcjonowania urzędu gminy w czasie wojny;
- 6) tworzenie i utrzymywanie gminnych zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym infrastruktury niezbędnej dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zaopatrzenia w wodę na obszarze gminy;
- 7) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za gminną budowlę ochronną;
- 8) finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy gminnych obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym gminnych budowli ochronnych;
- 9) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 10) ewidencjonowanie gminnych podmiotów i zasobów ochrony ludności;
- 11) udzielanie pomocy doraźnej przy pomocy podmiotów ochrony ludności na obszarze gminy;
- 12) uzgadnianie z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej zasobów gminy przeznaczonych do współdziałania na obszarze powiatu;
- 13) wnioskowanie do starosty o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;
- 14) utrzymanie gotowości gminnych elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności;

- 15) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze gminy;
- 16) planowanie oraz organizowanie szkoleń i ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze gminy;
- 17) wzmacnianie wśród radnych i pracowników jednostek organizacyjnych gminy, przewodniczących rad dzielnic oraz sołtysów świadomości lokalnych zagrożeń, w tym w ramach szkoleń i ćwiczeń z zakresu ochrony ludności;
- 18) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Do zadań rady gminy należy:

- 1) rozpatrywanie informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) uchwalanie w budżecie gminy środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 12. 1. Do zadań starosty należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności na obszarze powiatu;
- 2) nadzorowanie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez powiatowe podmioty ochrony ludności;
- 3) organizowanie współpracy pomiędzy gminami w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;
- 4) zapewnienie funkcjonowania starostwa w czasie wojny;
- 5) tworzenie i utrzymywanie powiatowych zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym infrastruktury niezbędnej dla ochrony ludności;
- 6) współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy powiatowych obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym budowli ochronnych;
- 7) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za powiatową budowlę ochronną;
- 8) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za powiatowy podmiot ochrony ludności;
- 9) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze powiatu;
- 10) wsparcie powiatowych podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;

- 11) udzielanie pomocy samorządom gminnym w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności obejmujących:
 - a) pozyskiwanie i wykorzystywanie niezbędnych zasobów ochrony ludności i środków finansowych,
 - b) skierowanie, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), posiadanych zasobów ochrony ludności do działań na teren gminy w sytuacjach zagrożeń,
 - c) wzmacnianie lokalnych inicjatyw dotyczących budowania społecznej odporności na zagrożenia,
 - d) udzielanie pomocy doraźnej;
 - 12) koordynowanie współpracy pomiędzy służbami, inspekcjami i strażami w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;
 - 13) organizowanie i utrzymanie powiatowych elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności;
 - 14) organizowania udzielania pomocy humanitarnej na obszarze powiatu;
 - 15) wnioskowanie do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast);
 - 16) planowanie oraz organizowanie szkoleń i ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, a także edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;
 - 17) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań powiatu do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
 - 18) nadzór nad podmiotami leczniczymi prowadzącymi szpital, dla których samorząd powiatu jest podmiotem tworzącym lub założycielskim, w zakresie przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
 - 19) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze powiatu.
2. Do zadań rady powiatu, w zakresie ochrony ludności na obszarze powiatu, należy:
- 1) rozpatrywanie informacji o stanie przygotowań powiatu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
 - 2) uchwalanie w budżecie powiatu środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.
3. Zadania:
- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej wykonujące zadania ratownicze na obszarze powiatu,
 - 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia,

- powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze powiatu; 4) ewidencjonowania powiatowych zasobów ochrony ludności,
- 5) popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wśród mieszkańców powiatu, w tym kształtowanie świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanym zachowaniach społecznych,
 - 6) wnioskowanie do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) dla personelu ratowniczego
– starosta wykonuje przy pomocy komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 13. 1. Do zadań marszałka województwa należy:

- 1) nadzorowanie w ramach posiadanych kompetencji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) tworzenie zasobów ochrony ludności samorządu województwa;
- 3) zapewnienie funkcjonowania urzędu marszałkowskiego w czasie wojny;
- 4) udzielanie pomocy, w tym finansowej, samorządom gminnym i powiatowym w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 5) nadzór nad podmiotami leczniczymi prowadzącymi szpital, dla których samorząd województwa jest podmiotem tworzącym lub założycielskim, w zakresie przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 6) koordynowanie udostępniania podległej infrastruktury na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 7) wzmacnianie społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym realizacja programów edukacyjnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 8) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań samorządu województwa do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 9) wnioskowanie do wojewody o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;
- 10) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności

2. Sejmik województwa rozpatruje informację o stanie przygotowań samorządu wojewódzkiego do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 14. 1. Do zadań wojewody należy:

- 1) nadzór nad wykonywaniem zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie;
- 2) koordynacja współpracy pomiędzy gminami, powiatami i podmiotami ochrony ludności na obszarze województwa;
- 3) zapewnienie funkcjonowania urzędu wojewódzkiego w czasie wojny;
- 4) tworzenie i utrzymywanie wojewódzkich zasobów ochrony ludności;
- 5) określenie sposobu utrzymania niezbędnych zasobów pozwalających na ciągłość realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 6) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za wojewódzką budowlę ochronną;
- 7) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za wojewódzki podmiot ochrony ludności, w tym w odniesieniu do organizacji pozarządowych realizujących zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 8) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze województwa;
- 9) nadawania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej w uzgodnieniu z właściwym terytorialnie szefem wojskowego centrum rekrutacji;
- 10) koordynacja sporządzania wkładów do planów ewakuacji przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz starostów na obszarze województwa;
- 11) organizowanie, koordynowanie i udzielanie pomocy humanitarnej i doraźnej na obszarze województwa;
- 12) stała współpraca z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa w zakresie pozyskiwania i wymiany informacji dotyczących potencjalnych sytuacji zagrożenia na obszarze województwa;
- 13) stała współpraca z samorządowymi organami ochrony ludności w zakresie pozyskiwania i wymiany informacji dotyczących zagrożeń na obszarze gmin i powiatów oraz wypracowywania konkluzji dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom i reagowania;
- 14) organizowanie i współfinansowanie systemów wykrywania, powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności na obszarze województwa w sytuacjach zagrożeń oraz ocena ich funkcjonowania;
- 15) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze województwa;

- 16) planowanie oraz organizowanie szkoleń i ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wdrażanie wniosków z tych ćwiczeń, a także edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze województwa;
- 17) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze województwa;
- 18) planowanie i zabezpieczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze województwa, w tym realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dla gmin i powiatów;
- 19) opracowywanie analiz i raportów na podstawie wniosków z oceny ryzyka województwa oraz gotowości wojewody, organów administracji samorządowej i podmiotów ochrony ludności, w zakresie realizowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie.

2. Zadania:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ratownicze na obszarze województwa,
- 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia oraz stanu gotowości podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań,
- 3) wspomaganie udzielania pomocy humanitarnej i doraźnej na obszarze województwa,
- 4) prowadzenie ewidencji zasobów ratowniczych ochrony ludności na obszarze województwa,
- 5) wspomaganie działań popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności wśród mieszkańców województwa, w tym kształtowanie świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanym zachowaniach społecznych

– wojewoda wykonuje przy pomocy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 15. Do zadań ministrów kierujących działami administracji rządowej należy:

- 1) nadzór nad wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podległe im podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) analizowanie zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności oraz informacji pochodzących z systemów wykrywania zagrożeń;
- 3) ewidencjonowanie resortowych zasobów ochrony ludności;
- 4) zapewnienie funkcjonowania ministerstwa w czasie wojny;
- 5) przygotowanie i szkolenie personelu, w tym ekspertów podległych podmiotów, realizujących zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, do współdziałania z

właściwymi organami i podmiotami ochrony ludności, w tym organizowanie, prowadzenie i ocena ćwiczeń;

- 6) inicjowanie działalności badawczo-rozwojowej dotyczącej ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 7) planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 8) wnioskowanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o nadawanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej osobom zatrudnionym w ministerstwach;
- 9) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność w obszarze swojej właściwości rzeczowej;
- 10) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za resortowy podmiot ochrony ludności.

Art. 16. 1. Do zadań ministra właściwego do spraw wewnętrznych należy:

- 1) nadzór nad funkcjonowaniem ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju;
- 2) kontrola realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju;
- 3) przygotowywanie i wdrażanie rozwiązań organizacyjnych na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) analizowanie wniosków z ocen ryzyka mających wpływ na bezpieczeństwo i ochronę ludności i obronę cywilną, o których mowa w Raporcie o Zagrożeniach Bezpieczeństwa Narodowego i informacji pochodzących z raportów Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz centrów służb podległych i nadzorowanych, a także przedstawianie propozycji rozwiązań w tym zakresie;
- 5) określanie założeń dotyczących ewakuacji ludności;
- 6) tworzenie, utrzymywanie i ewidencjonowanie resortowych zasobów ochrony ludności;
- 7) prowadzenie Ewidencji Obrony Cywilnej oraz zarządzanie zasobami krajowej rezerwy obrony cywilnej;
- 8) prowadzenie Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 9) organizowanie i nadzorowanie systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach;
- 10) koordynowanie udzielania pomocy humanitarnej na obszarze kraju;
- 11) koordynowanie współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych;

- 12) opracowywanie założeń programowych oraz kierunków kształcenia i szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 13) wzmacnianie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym zapewnienie popularyzowania wiedzy o bezpieczeństwie i ochronie ludności wśród społeczeństwa;
- 14) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze kraju;
- 15) inicjowanie działalności naukowo-badawczej dotyczącej ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 16) planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych i materiałowych niezbędnych do realizacji zadań własnych oraz przez podległe i nadzorowane jednostki w zakresie ochrony ludności;
- 17) monitorowanie realizacji Programu;
- 18) przygotowywanie propozycji do projektu budżetu państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 19) prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej o charakterze ogólnokrajowym;
- 20) planowanie rezerw na potrzeby ochrony ludności w ramach rezerw strategicznych określonych w art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 poz. 294).

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania zadań ochrony ludności w zakresie:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ratownicze ochrony ludności na obszarze kraju;
- 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia;
- 3) organizowania i koordynowania udzielania pomocy humanitarnej na obszarze kraju;
- 4) tworzenia i utrzymania zasobów ochrony ludności przeznaczonych do natychmiastowego wykorzystania na obszarze kraju;
- 5) organizowanie i nadzorowanie systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach;
- 6) prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 7) popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wśród społeczeństwa, w tym kształtowanie świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanych zachowań społecznych;

- 8) organizowania i realizowania współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 9) planowania potrzeb w odniesieniu do środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym organizowania i koordynowania udzielania pomocy doraźnej na obszarze kraju;
- 10) inicjowaniu działań naukowo-badawczych dotyczących ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Rządowe Centrum Bezpieczeństwa do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach.

Rozdział 3

Podmioty ochrony ludności

Art. 17. 1. Podmiotami ochrony ludności są:

- 1) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa;
- 2) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) ochotnicze straże pożarne;
- 4) zakładowe straże pożarne;
- 5) zakładowe służby ratownicze;
- 6) gminne zawodowe straże pożarne;
- 7) powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne;
- 8) terenowe służby ratownicze;
- 9) związek ochotniczych straży pożarnych;
- 10) jednostki ratownicze o których mowa w art. 15 pkt 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;
- 11) służby, inspekcje i straże:
 - a) Inspekcja Ochrony Środowiska,
 - b) Państwowa Inspekcja Sanitarna,
 - c) Inspekcja Weterynaryjna,
 - d) Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
 - e) Inspekcja Transportu Drogowego,
 - f) organy nadzoru budowlanego,
 - g) straże gminne;

- 12) Państwowa Agencja Atomistyki;
- 13) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy;
- 14) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- 15) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe;
- 16) Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej;
- 17) centra powiadamiania ratunkowego;
- 18) powiatowe centra pomocy rodzinie;
- 19) instytucje pomocy społecznej;
- 20) Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych;
- 21) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 22) podmioty lecznicze, w ramach których funkcjonują jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 23) podmioty lecznicze prowadzące szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991, 1675 i 1972);
- 24) podmioty lecznicze korzystające ze środków publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146);
- 25) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154);
- 26) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714);
- 27) podmioty uprawnione do wykonywania zadań ochrony dóbr kultury określone w:
 - a) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 oraz z 2023 r. poz. 951, 1688 i 1904),
 - b) ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),
 - c) ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385),
 - d) ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87);
 - e) ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164),

- 28) organizacje Polskiego Czerwonego Krzyża
- 29) organizacje skautowe i harcerskie;
- 30) Caritas Polska i podmioty współpracujące;
- 31) Polski Związek Łowiecki;
- 32) Służba Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego – ASAR;
- 33) Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa – SAR;
- 34) instytucje certyfikujące w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej dla kwalifikacji uregulowanych, zgłoszonych z obszaru „sprawy wewnętrzne” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o zintegrowanym systemie kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
- 35) podmioty wyznaczone przez organ ochrony ludności na podstawie art. 18;
- 36) podmioty, z którymi organ ochrony ludności zawarł porozumienie o współpracy na podstawie art. 19;
- 37) podmioty wyznaczone przez organ ochrony ludności na podstawie art. 20.

2. Podmioty ochrony ludności wykonują zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach swojej właściwości.

Art. 18. 1. Dla zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa mogą wyznaczyć jako podmioty ochrony ludności podległe im samorządowe jednostki organizacyjne i spółki prawa handlowego ze 100% udziałem jednostki samorządu terytorialnego.

2. Wyznaczając samorządową jednostkę organizacyjną albo spółkę jako podmiot ochrony ludności organ wyznaczający określa w szczególności zakres zadań podmiotu ochrony ludności i sposób współpracy podmiotu ochrony ludności z organem ochrony ludności.

Art. 19. 1. Dla zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą zawierać porozumienia o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej z:

- 1) organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 2) podmiotami prognozującymi i monitorującymi zagrożenia;
- 3) przedsiębiorcami i innymi podmiotami świadczącymi usługi pomocy doraźnej i humanitarnej dla ludności;

- 4) przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami prawa handlowego, w tym spółkami, w których Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego posiadają udziały lub akcje;
- 5) innymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą niezbędną do zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej.

2. Porozumienie z podmiotami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 zawiera wojewoda, a dla podmiotów o zasięgu krajowym - minister właściwy do spraw wewnętrznych, informując o tym właściwych terytorialnie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i starostę.

3. Przed zawarciem porozumienia organ ochrony ludności weryfikuje obszar działania oraz zdolności podmiotu, o którym mowa w ust. 1, do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

4. W porozumieniu określa się w szczególności zakres zadań, rozliczenie kosztów i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów w sytuacjach zagrożeń, w tym ich dostępność i dyspozycyjność personelu. Porozumienie może określać realizację zadań wykraczających poza zakres właściwości podmiotu.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, inne niż określone w ust. 4 elementy porozumienia, o którym mowa w ust. 1 oraz sposób weryfikacji zdolności podmiotu ochrony ludności do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, mając na uwadze zapewnienie sprawnego współdziałania z podmiotem ochrony ludności oraz kompleksową weryfikację zdolności podmiotu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 20. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą wyznaczyć jako podmioty ochrony ludności podmioty wskazane w art. 19 ust. 1 pkt 1–5.

2. Wyznaczenie jako podmiot ochrony ludności następuje w drodze decyzji administracyjnej.

3. W decyzji określa się w szczególności zakres zadań, rozliczenie kosztów i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów w sytuacjach zagrożeń.

4. Odwołanie od decyzji:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

5. Do odwołania od decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo ministra będącego organem ochrony ludności stosuje się art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.– Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

Art. 21. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy.

2. Starosta zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie lokalnym.

3. Marszałek województwa zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie właściwości samorządu województwa.

4. Wojewoda zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie regionalnym.

5. Minister, o którym mowa w art. 9 ust. 2 lit. b, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej pozostających we właściwości swojego resortu.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie ogólnokrajowym.

7. W odniesieniu do jednego podmiotu można zawrzeć więcej niż jedno porozumienie lub wydać więcej niż jedną decyzję, jeżeli zakres zadań i współpracy, określony w tych porozumieniach lub decyzjach, nie pokrywa się.

Art. 22. Do zadań Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej należy:

- 1) monitorowanie zagrożeń oraz powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach, zgodnie z art. 16 ust. 3;
- 2) realizacja zobowiązań wynikających z uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej w zakresie budowania odporności państwa na zagrożenia;

- 3) opracowanie krajowego planu ewakuacji i koordynowanie sporządzania przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Rozdział 4

Zasoby ochrony ludności

Art. 23. 1. Organy ochrony ludności ewidencjonują zasoby ochrony ludności służące realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności polega na stałym monitorowaniu stanu zasobów oraz przekazywaniu informacji o tych zasobach do Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwaną dalej „Centralną Ewidencją Zasobów”.

3. Centralna Ewidencję Zasobów prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.

4. Centralna Ewidencja Zasobów składa się z wojewódzkich ewidencji zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej.

5. Centralna Ewidencja Zasobów zawiera:

- 1) wykaz podmiotów ochrony ludności zawierający:
 - a) nazwę podmiotu;
 - b) dane kontaktowe, lokalizację siedziby lub oddziałów podmiotu;
 - c) w przypadku podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 35-37, podstawę uznania za podmiot ochrony ludności oraz zakres jego zadań.
- 2) stan ilościowy zasobów podmiotów ochrony ludności;
- 3) miejsce rozmieszczenia zasobów podmiotów ochrony ludności;
- 4) szczegółowy opis zasobów będących w dyspozycji podmiotów ochrony ludności;
- 5) dostępność i warunki dysponowania zasobami podmiotów ochrony ludności.

Art. 24. 1. Organy ochrony ludności wprowadzają do Centralnej Ewidencji Zasobów dane dotyczące zasobów ochrony ludności, zgodnie ze swoją właściwością.

2. Podmioty, o których mowa w:

- 1) art. 17 ust. 1 pkt 1, 10, 12, 13, 15, 16, 25, 32, 33 wprowadzają dane do Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 2) art. 17 ust. 1 pkt 11 lit. a-f oraz pkt 14, 21 i 27 przekazują dane organom centralnym, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 3) art. 17 ust. 1 pkt 17, 22, 23 i 24, 28-31 i 35 przekazują dane wojewodzie, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów;

4) art. 17 ust. 1 pkt 35-37 przekazują dane organom ochrony ludności, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów.

3. Dane z Centralnej Ewidencji Zasobów udostępnia się organom ochrony ludności i podmiotom ochrony ludności w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań.

Art. 25. 1. Centralna Ewidencja Zasobów jest prowadzona w systemie teleinformatycznym.

2. Danym w Centralnej Ewidencji Zasobów nadaje się klauzulę „zastrzeżone” w rozumieniu ustawy 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632).

3. Dane z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej o którym mowa w art. 14g ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego, o którym mowa w art. 24a ustawy z dnia 8 września 2002 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652) są przekazywane do Centralnej Ewidencji Zasobów.

4. System Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej uwzględnia siły i środki podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2-8, 10, 26 i 28 oraz podmiotów o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 35-37, posiadających personel ratowniczy.

Art. 26. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ewidencjonowania zasobów ochrony ludności,
- 2) sposób i tryb prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej,
- 3) minimalny zbiór funkcjonalności Centralnej Ewidencji Zasobów, w tym sposób funkcjonowania w sytuacjach awaryjnych i wymagania interfejsów do komunikacji z ewidencją,
- 4) warunki przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do Centralnej Ewidencji Zasobów

– uwzględniając konieczność zapewnienia aktualizacji ewidencji oraz ujęcia w ewidencji możliwości i warunków dysponowania zasobów ochrony ludności.

Art. 27. 1. Terytorialne organy ochrony ludności tworzą i utrzymują zasoby ochrony ludności, niezbędne do udzielania pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej, w szczególności zapasy wody i środki do jej magazynowania, transportu i uzdatniania, zapasowe źródła energii

i paliwa, odzież, zapasy żywności, środki sanitarne i medyczne oraz stacjonarne i mobilne tymczasowe miejsca pobytu.

2. Podmioty ochrony ludności utrzymują zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonania nałożonych na nie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda, zapewniają zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonywania przez co najmniej 7 dni trwania zagrożenia zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie:

- 1) zapewnienia dostępu do wody i żywności;
- 2) dostępu do produktów leczniczych i udzielania pomocy medycznej;
- 3) realizacji zadań ratowniczych;
- 4) ostrzegania, alarmowania i powiadamiania ludności;
- 5) zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 6) zapewnienia łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności;
- 7) funkcjonowania obiektów zbiorowej ochrony.

4. Zadanie wskazane w ust. 1 i 3 wykonuje się w szczególności przez zapewnienie dostępu do zasobów ochrony ludności, utrzymanie i uzupełnianie oraz tworzenie magazynów zasobów ochrony ludności, w tym magazynów przeciwpowodziowych, lub przez zawieranie umów pozwalających zapewnić niezbędne zasoby ochrony ludności.

5. Tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostę oraz marszałka województwa, przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności w odniesieniu do zagrożeń przekraczających obszar odpowiednio gminy, powiatu i województwa, jest wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

6. Właściwy organ ochrony ludności może wydać podmiotowi ochrony ludności zalecenia odnośnie rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane organy ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju.

8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, może określić, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie i sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

Art. 28. 1. Starosta udziela gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w przypadku, gdy zasoby i możliwości działania tych gmin uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanej gminy.

2. Samorząd województwa udziela powiatom na terenie województwa pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w przypadku, gdy zasoby i możliwości działania powiatu uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanego powiatu.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1.

4. Marszałek województwa i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 2.

5. O formie i zakresie udzielonej pomocy organy, o których mowa w ust. 1 i 2, informują właściwego terytorialnie wojewodę.

Art. 29. 1. Wojewoda udziela wsparcia gminom i powiatom w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, przekazując im środki rzeczowe lub finansowe na ich realizację.

2. Przekazywanie środków finansowych odbywa się zgodnie z Programem. W przypadku konieczności przekazania środków na realizację zadań nieprzewidzianych w Programie, w szczególności w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym, przekazuje się środki finansowe w zakresie nieprzewidzianym w Programie.

Art. 30. 1. W przypadku gdy zasoby podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie gminy lub powiatu są niewystarczające, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów podmiotów ochrony ludności zadysponowanych z obszaru województwa, stosownie do ich możliwości.

2. W przypadku gdy zasoby podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie województwa są niewystarczające, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów podmiotów ochrony ludności zadysponowanych z obszaru kraju, stosownie do ich możliwości.

3. W przypadku gdy zasoby podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie kraju są niewystarczające, zadania te mogą być realizowane również przy pomocy zasobów zadysponowanych w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, o którym mowa w Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1313/2013/EU w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, lub na podstawie umów międzynarodowych.

Art. 31. Rządowy Zespół opiniuje projekt Rządowego Programu Rezerw Strategicznych, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294 oraz z 2024 r. poz. 834).

Rozdział 5

Planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej

Art. 32. Organy ochrony ludności i Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa uwzględniają w planach o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym:

- 1) plany ewakuacji;
- 2) wyciągi z Centralnej Ewidencji Zasobów, Centralnej Ewidencji Obiektów Ochrony oraz Ewidencji Personelu Obrony Cywilnej;
- 3) wykazy zapasowych ujęć wody lub sposobu dostarczania wody w przypadku uszkodzenia wodociągu;
- 4) wykazy źródeł energii;
- 5) lokalizację magazynów zasobów ochrony ludności;
- 6) miejsca udzielania pomocy humanitarnej;
- 7) procedury występowania o udzielanie pomocy humanitarnej i doraźnej oraz sposobu udzielania tej pomocy.

Art. 33. 1. Plany ewakuacji ludności obejmują zagadnienia przemieszczenia ludności z miejsca zagrożonego i przyjęcia jej w miejscu bezpiecznym, w czasie wojny i w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej.

2. Plany ewakuacji ludności zawierają:

- 1) liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze;
- 2) wykaz infrastruktury transportowej lądowej, wodnej i powietrznej do wykorzystania podczas ewakuacji;
- 3) wykaz miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności w miejscach ewakuacji;

- 4) wykaz sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze;
- 5) wykaz sił i środków niezbędnych do zabezpieczenia procesu ewakuacji oraz ochrony pozostawionego mienia;
- 6) wykaz osób funkcyjnych odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań związanych z przeprowadzeniem ewakuacji na danym obszarze;
- 7) mapy terenu z naniesionymi elementami infrastruktury, o której mowa w art. 8, wykorzystywanej do ewakuacji;
- 8) sposób powiadamiania ludności o ewakuacji.

Art. 34. 1. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa opracowuje krajowy plan ewakuacji.

2. Krajowy plan ewakuacji opracowuje się na podstawie wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 35. 1. Wojewoda opracowuje wojewódzki plan ewakuacji ludności.

2. Wojewoda:

- 1) opracowuje wojewódzki plan ewakuacji ludności na podstawie wkładów do planu ewakuacji ludności obszaru gminy i powiatu;
- 2) uzgadnia wojewódzki plan ewakuacji ludności z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa.

3. Wojewódzkie plany ewakuacji ludności, które będą wykorzystane w razie ogłoszenia mobilizacji, w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wymagają uzgodnienia z właściwym organem wojskowym, w zakresie dróg przemieszczania się, rejonów tymczasowego pobytu ludności i miejsc zabezpieczenia dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

4. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa opracowuje, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, wytyczne dla wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

5. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa koordynuje przygotowanie przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 36. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta opracowują, odpowiednio dla obszaru gminy i powiatu, wkłady do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności, z uwzględnieniem wytycznych z ust. 2.

2. Wojewoda określa obszary i kierunki ewakuacji ludności, w tym miejsca przyjęcia ludności. Wojewoda koordynuje przygotowanie wkładów do planów przez wójtów

(burmistrzów, prezydentów miast) oraz starostów na obszarze województwa, wskazując zadania, o których mowa w art. 33 ust. 2, realizowane przez poszczególne gminy i powiaty.

Art. 37. Wojewódzki plan ewakuacji ludności stanowi załącznik funkcjonalny do planu zarządzania kryzysowego województwa. Wkłady, o których mowa w art. 36, stanowią załącznik funkcjonalny do planów zarządzania kryzysowego odpowiednio gminy i powiatu.

Rozdział 6

Szkolenia, ćwiczenia i edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 38. 1. W celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach, jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego i organach jednostek pomocniczych gminy, organizuje się szkolenia kadry w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się co najmniej:

- 1) dla osób pełniących funkcję organu ochrony ludności – w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na cztery lata;
- 2) dla osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną – nie rzadziej niż raz na trzy lata;
- 3) dla osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej – w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

Art. 39. 1. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, szefów urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów prowadzi Akademia Pożarnicza.

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) organizują wojewodowie.

3. Szkolenia dla pracowników urzędów administracji publicznej oraz członków i pracowników podmiotów ochrony ludności mogą być prowadzone przez uczelnie służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, szkoły, dla których organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ośrodki szkolenia służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz inne uczelnie, związek ochotniczych straży pożarnych, a także przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tego szkolenia.

4. Spełnienie wymagań przez prowadzące szkolenia osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w ust. 3, weryfikuje Akademia Pożarnicza.

Art. 40. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, program szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia, o których mowa w art. 39 ust. 3, mając na względzie zapewnienie jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń na obszarze całego kraju.

Art. 41. 1. Organy ochrony ludności mogą również prowadzić szkolenia dla podmiotów ochrony ludności oraz szkolenia dla ludności, w tym zrzeszeń i przedsiębiorców.

2. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wspomagają organy ochrony ludności w organizacji szkoleń.

Art. 42. 1. W celu weryfikacji gotowości i zwiększenia skuteczności wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz utrwalania wiedzy i umiejętności, organy ochrony ludności przeprowadzają ćwiczenia obrony cywilnej i ochrony ludności.

2. Ćwiczenia ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się nie rzadziej niż raz na cztery lata, na podstawie planów ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej. Plany sporządza właściwy organ ochrony ludności, a zatwierdza:

- 1) w przypadku planu ćwiczeń wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – starosta;
- 2) w przypadku starosty i marszałka województwa – wojewoda;
- 3) w przypadku wojewody – minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Organ, który zatwierdza plan ćwiczeń przekazuje organowi przeprowadzającemu ćwiczenia wytyczne i zalecenia odnośnie zakresu ćwiczeń.

4. W ćwiczeniach ochrony ludności i obrony cywilnej uczestniczą, stosownie do potrzeb, podmioty ochrony ludności.

5. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, ochotnicze straże pożarne, związek ochotniczych straży pożarnych i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wspomagają organy ochrony ludności w organizacji ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej.

6. Organ ochrony ludności po zakończeniu ćwiczeń sporządza z nich raport, wraz z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi ich przygotowania i przeprowadzenia oraz oceną osiągnięcia celów ćwiczeń i przekazuje do organu, który zatwierdził plan ćwiczeń. Po

otrzymaniu raportu z ćwiczeń organ, który zatwierdził plan ćwiczeń, przeprowadza ich ewaluację, a następnie inicjuje wdrażanie wniosków i rekomendacji.

Art. 43. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowania, raportowania i ewaluacji, mając na względzie zapewnienie właściwego przygotowania i sprawdzenia gotowości organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań.

Art. 44. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej obejmuje w szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Art. 45. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w systemie szkolnym odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900).

Art. 46. 1. Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizuje właściwy organ ochrony ludności.

2. Zajęcia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, o której mowa w ust. 1, mogą prowadzić podmioty ochrony ludności oraz osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi właściwy organ ochrony ludności zawarł umowę na realizację tych zajęć.

3. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa wspomagają właściwy organ ochrony ludności w organizacji zajęć, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 7

Realizacja zadań ochrony ludności

Art. 47. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na terenie gminy.

2. Starosta koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na terenie powiatu. W niezbędnym

zakresie starosta może koordynować realizowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy na terenie powiatu.

3. Marszałek województwa koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na terenie województwa.

4. Wojewoda koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na terenie województwa. W niezbędnym zakresie wojewoda może koordynować realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty na terenie województwa.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych koordynuje:

- 1) realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez wojewodów;
- 2) realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze całego kraju - w czasie obowiązywania stanu nadzwyczajnego.

Art. 48. 1. W celu koordynacji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej organy ochrony ludności mogą wydawać zalecenia.

2. Starosta wydaje zalecenia dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin znajdujących się na terenie powiatu.

3. Wojewoda wydaje zalecenia dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin albo starostów powiatów znajdujących się na terenie województwa oraz dla marszałka województwa. W przypadku zaleceń, których realizacja wymaga nakładów finansowych, wojewoda zapewnia ich finansowanie z Funduszu.

4. Zalecenie może dotyczyć w szczególności podjęcia określonych działań przez organy ochrony ludności albo przygotowania zasobów ochrony ludności.

Art. 49. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) organizuje współpracę pomiędzy podmiotami ochrony ludności działającymi na terenie gminy.

2. Starosta, w porozumieniu z właściwymi wójtami (burmistrzami, prezydentami miast), organizuje współpracę pomiędzy gminami oraz podmiotami ochrony ludności działającymi na terenie powiatu.

Art. 50. 1. Organy ochrony ludności nadzorują wykonywanie zadań ochrony i obrony cywilnej ludności przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane w zakresie posiadanych kompetencji.

2. Wojewoda nadzoruje wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych kontroluje wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 51. 1. Organy ochrony ludności kontrolują wykonywanie zadań ochrony i obrony cywilnej ludności przez podmioty ochrony ludności z którymi zawarły porozumienie lub wobec których wydały decyzję, o których mowa w art. 19 i 20. Oceny wykonywania zadań dokonuje się pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

2. Do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 662-664 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Art. 52. W celu koordynacji, organizowania, kontroli i nadzoru nad wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, uprawnione organy ochrony ludności mogą żądać od innych organów ochrony ludności, których działanie koordynują, organizują, kontrolują albo nadzorują, przedstawiania informacji lub wyjaśnień dotyczących spraw z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 53. Organy obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i wojny zapewniają funkcjonowanie obsługujących je urzędów, z uwzględnieniem art. 16 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091).

Art. 54. Organy wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a–c oraz pkt 2 lit. b realizują zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przy pomocy odpowiednich zespołów zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Rozdział 8

Wykrywanie zagrożeń, ostrzeżenie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach oraz System Bezpiecznej Łączności Państwowej

Art. 55. 1. Obowiązek podjęcia działań w zakresie ostrzeżenia, powiadamiania i alarmowania ludności spoczywa na tym organie lub podmiocie ochrony ludności, który pierwszy powziął informację o wystąpieniu zagrożenia.

2. Organ lub podmiot ochrony ludności niezwłocznie informuje o zaistniałym zdarzeniu właściwe organy ochrony ludności, przedstawiając jednocześnie swoją ocenę sytuacji oraz informację o planowanych działaniach, jeżeli planuje takie działania.

Art. 56. Każdy, kto zauważy zdarzenie lub zjawisko mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić centrum powiadamiania ratunkowego albo właściwe służby lub podmioty ratownicze, a także do czasu ich przybycia, udzielić pomocy osobom znajdującym się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia lub zdrowia, jeżeli może jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Art. 57. Osoby zaalarmowane lub poinformowane o zagrożeniu, bez narażania siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, są obowiązane do:

- 1) podjęcia działań przygotowujących do ochrony przed zagrożeniem;
- 2) podjęcia we własnym zakresie działań mogących zmniejszyć skutki zagrożenia, mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia i dóbr kultury;
- 3) przekazania w miarę możliwości informacji o zagrożeniach i sposobach postępowania osobom, co do których nie ma pewności, że informacja ta do nich dotarła;
- 4) zachowania się w sposób zgodny z komunikatem przekazanym przez właściwy organ administracji publicznej lub kierującego działaniem ratowniczym.

Art. 58. 1. Zagrożenia dla ludności wykrywane są za pomocą systemu wykrywania zagrożeń, który funkcjonuje w czasie pokoju w sposób ciągły.

2. W skład systemu wykrywania zagrożeń wchodzi:

- 1) systemy wykrywania skażeń i alarmowania o skażeniach obejmujące:
 - a) system wykrywania skażeń i powiadamiania, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,
 - b) system stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych, których działania koordynuje Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;
- 2) sieci i systemy nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych – nadzorowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 3) system służący do wykrywania i powiadamiania o zagrożeniach uderzeniami z powietrza nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej;

- 4) systemy wykrywania i alarmowania oraz systemy wczesnego ostrzegania o zagrożeniach:
 - a) nadzorowane przez centra zarządzania kryzysowego utworzone przez ministrów i centralne organy administracji rządowej, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
 - b) nadzorowane przez wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
 - c) nadzorowane przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- 5) systemy nadzoru epizootycznego, fitosanitarnego, nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego i paszami oraz nadzoru nad produktami rolno-spożywczymi nadzorowane przez ministrów właściwych do spraw rolnictwa i rynków rolnych oraz zdrowia;
- 6) systemy nadzoru środowiska naturalnego nadzorowane przez ministra właściwego do spraw klimatu;
- 7) systemy komunikacji i łączności służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Zadanie utrzymania elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności, będących własnością Skarbu Państwa, starosta wykonuje jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 59. 1. Ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie ludności o zagrożeniach następuje za pomocą systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania.

2. W skład systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania wchodzi w szczególności:

- 1) syreny alarmowe i urządzenia nagłaśniające będące w dyspozycji administracji publicznej, służb, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych;
- 2) krajowe, regionalne i lokalne systemy ostrzegania;
- 3) Regionalny System Ostrzegania (RSO);
- 4) środki dystrybucji informacji należące do wydawców dzienników lokalnych i ogólnopolskich;
- 5) kanały informacyjne nadawców programów radiowych i telewizyjnych;
- 6) ALERT RCB;
- 7) ostrzeżenie publiczne wysyłane w ramach technologii cyfrowych szybkiej transmisji;
- 8) informacje zamieszczane w sieci Internet w oficjalnych serwisach informacyjnych.

3. Organy ochrony ludności mogą, przy pomocy systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania, ogłaszać, odwoływać i przekazywać alarmy i komunikaty ostrzegawcze.

4. Komunikaty ostrzegawcze, informacje i sygnały przekazuje się niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków, stosownie do potrzeb.

Art. 60. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje alarmów, sposób ogłaszania i odwołania alarmu,
- 2) rodzaje komunikatów ostrzegawczych, sposób ogłoszenia i odwołania komunikatu,
- 3) tryb przekazywania alarmów i komunikatów

– w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Art. 61. 1. W celu realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, nadawca programu radiowego i telewizyjnego oraz operator ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne, na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, są obowiązani do niezwłocznego nieodpłatnego przekazania komunikatu, na określonym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych obszarze.

2. W celu realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, operator ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej jest obowiązany, na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody, przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, do niezwłocznego, nieodpłatnego wysyłania, komunikatów do wszystkich lub określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych grup użytkowników końcowych, o których mowa w art. 2 pkt 50 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. ...) w szczególności przebywających na określonym przez niego obszarze, jednorazowo lub przez wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych okres.

3. W celu realizacji zadań ochrony ludności, redaktorzy dzienników oraz wydawcy stron internetowych na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody

przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, są obowiązani do niezwłocznego, nieodpłatnego publikowania komunikatów.

4. Organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej mogą wnioskować do wojewody o skierowanie żądania, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 62. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych organizuje i nadzoruje system bezpiecznej łączności państwowej, zwany dalej „SBŁP”, w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny.

2. SBŁP zapewnia komunikację na potrzeby realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.

3. SBŁP zapewnia:

- 1) zbudowanie interoperacyjności pomiędzy systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz innych systemów wydzielonych systemów łączności, w tym z systemami podległymi Ministrowi Obrony Narodowej, w ramach procesu modernizacji systemów infrastruktury krytycznej;
- 2) możliwość przekazywania informacji o zagrożeniach pomiędzy elementami systemów wykrywania zagrożeń;
- 3) możliwość ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz zapewnienia bezpiecznej łączności pomiędzy służbami państwowymi i podmiotami ochrony ludności w wykonywaniu zadań ochrony ludności i porządku publicznego;
- 4) funkcjonowanie bezpiecznych cyfrowych kanałów łączności w sieciach telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem w szczególności sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej.

Art. 63. 1. Operatorem SBŁP jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Do zadań operatora SBŁP należy:

- 1) zarządzanie siecią łączności państwowej, w tym wchodzącymi w jej skład urządzeniami i infrastrukturą telekomunikacyjną, w tym wydzielonymi, bezpiecznymi sieciami teletransmisyjnymi pozostającymi we właściwości ministra właściwego do spraw wewnętrznych;

- 2) określanie minimalnych warunków technicznych niezbędnych do zapewnienia realizacji połączeń dla stacjonarnych i mobilnych telekomunikacyjnych urządzeń końcowych SBŁP;
- 3) zapewnienie możliwości szyfrowania komunikacji pomiędzy użytkownikami instytucjonalnymi i indywidualnymi SBŁP, w tym z wykorzystaniem urządzeń i narzędzi kryptograficznych certyfikowanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Służbę Kontrwywiadu Wojskowego;
- 4) opracowywanie i aktualizacja dokumentacji bezpieczeństwa SBŁP w zakresie poszczególnych podsystemów.

3. W skład SBŁP wchodzi następujące podsystemy:

- 1) jawnej łączności stacjonarnej (SBŁP- J);
- 2) niejawnej łączności stacjonarnej (SBŁP-N);
- 3) wielopunktowej wideokonferencji (SBŁP-V);
- 4) bezpiecznej radiowej łączności mobilnej (SBŁP-M), w tym niejawnej komórkowej,
- 5) bezpiecznej radiowej łączności trunkingowej (SBŁP-T);
- 6) bezpiecznej łączności satelitarnej (SBŁP-S), w tym niejawnej.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych:

- 1) prowadzi ewidencję użytkowników instytucjonalnych oraz użytkowników indywidualnych SBŁP;
- 2) zapewnia utrzymanie i rozwój systemu, w tym warunki techniczne do realizacji połączeń;
- 3) zarządza bezpieczeństwem systemu.

Art. 64. 1. Operator SBŁP świadczy usługi, na potrzeby realizacji zadań ustawowych, na rzecz:

- 1) konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) urzędów obsługujących organy administracji rządowej, organów, jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych, wykonujących zadania z zakresu:
 - a) ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, w tym związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania i odtwarzania infrastruktury krytycznej państwa,
 - b) ostrzegania, powiadamiania i alarmowania, ludności o zagrożeniach przekazywanych w ramach systemów ostrzegania, powiadamiania i alarmowania,
 - c) ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - d) ratownictwa,

- e) bezpieczeństwa i obronności państwa,
 - f) bezpieczeństwa ekonomicznego państwa,
 - g) ochrony granicy państwowej,
 - h) ochrony ludności i obrony cywilnej,
 - i) dostaw energii i ciepła,
 - j) ochrony strategicznych interesów państwa,
 - k) ochrony zdrowia,
 - l) weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego,
 - m) nadzoru sanitarnego,
 - n) ochrony środowiska,
 - o) ochrony dóbr kultury,
 - p) sprawiedliwości,
 - q) systemu powiadamiania ratunkowego,
- 3) Sił Zbrojnych oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej,
- 4) podmiotów wykonujących na rzecz administracji rządowej zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego, w tym związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania i odtwarzania infrastruktury krytycznej państwa

– na wniosek tych podmiotów.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą korzystać z usług telekomunikacyjnych świadczonych przez operatora SBŁP, w zakresie niezbędnym do zapewnienia w tych podmiotach realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.,

3. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Służba Ochrony Państwa, Policja, oraz wskazane przez Ministra Obrony Narodowej jednostki wojskowe, a także uczelnie publiczne, instytuty badawcze oraz instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz udzielają operatorowi SBŁP wsparcia technicznego, przy realizacji jego zadań ustawowych, z uwzględnieniem prac badawczo-rozwojowych dotyczących nowoczesnych systemów łączności. Usługi wsparcia technicznego mogą polegać w szczególności na utrzymaniu, rozbudowie i modyfikacji SBŁP w zakresie sieci rozległych oraz zestawienia i utrzymania łączy dostępowych do takich sieci.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób uczestnictwa służb i podmiotów, o których mowa w ust. 3, w budowie, utrzymaniu i rozwoju SBŁP, mając na uwadze sprawność działania oraz właściwość poszczególnych służb i podmiotów.

Art. 65. Organy ochrony ludności mogą wykorzystywać SBŁP w procesie ogłaszania i odwoływania alarmów oraz w procesie przekazywania komunikatów ostrzegawczych

Art. 66. 1. W celu zapewnienia realizacji zadań na rzecz ochrony ludności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w zakresie telekomunikacji, minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy, utrzymuje, rozwija i modernizuje infrastrukturę SBŁP.

2. SBŁP zapewnia poziom bezpieczeństwa usług transmisji danych, połączeń głosowych oraz wiadomości tekstowych niezbędny do zapewnienia realizacji zadań na rzecz ochrony ludności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym spełnia wymagania techniczne umożliwiające, w miarę potrzeb szyfrowaną komunikację między użytkownikami końcowymi tej sieci.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób korzystania z SBŁP przez użytkowników, minimalne wymagania techniczne i funkcjonalne jakie musi spełniać SBŁP oraz minimalny poziom bezpieczeństwa usług transmisji danych, połączeń głosowych oraz wiadomości tekstowych, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa komunikacji oraz aktualny poziom wiedzy naukowo-technicznej.

Art. 67. Wykonując zadania operatora SBŁP minister do spraw wewnętrznych może zlecać zadania związane z organizacją, budową, utrzymaniem i modernizacją SBŁP podległym lub nadzorowanym przez siebie organom i jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom, o których mowa w art. 64 ust. 3, a także podmiotom, spełniającym następujące warunki:

- 1) będącym przedsiębiorcą telekomunikacyjnym lub podmiotem prowadzącym działalność telekomunikacyjną;
- 2) posiadającym świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego pierwszego stopnia, o którym mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632);
- 3) dającym rękojmię należytego wykonywania zadań na rzecz operatora SBŁP.

Art. 68. 1. Na potrzeby realizacji zadań, o których mowa w art. 57, art. 58 i art. 63 ustawy:

- 1) użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa,
- 2) jednostka samorządu terytorialnego, oraz
- 3) właściciel lub zarządca nieruchomości

– zapewnia operatorowi SBŁP dostęp do nieruchomości, w tym do budynku, polegający na umożliwieniu umieszczenia na niej infrastruktury telekomunikacyjnej, a także eksploatacji i konserwacji tej infrastruktury telekomunikacyjnej, jeżeli nie uniemożliwia to racjonalnego korzystania z nieruchomości, w szczególności nie prowadzi do zmniejszenia jej wartości.

2. Warunki dostępu, o którym mowa w ust. 1, określa odpowiednio porozumienie lub umowa zawarta pomiędzy operatorem SBŁP, a podmiotami, o których mowa w ust. 1. Przepisy art. 19 ust. 1–2a, 4 i 5, art. 20 i art. 24a ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych stosuje się odpowiednio.

3. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej wydaje decyzję w sprawie dostępu do nieruchomości, o których mowa w ust. 1 na wniosek strony.

Art. 69. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw w wewnętrznych, w drodze zarządzenia powołuje Pełnomocnika Rządu ds. Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej i określa jego szczegółowy zakres działania.

Rozdział 9

Obiekty zbiorowej ochrony

Art. 70. W celu ochrony ludności przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych, wykorzystuje się obiekty zbiorowej ochrony.

Art. 71. 1. Obiekty budowlane uznaje się za budowle ochronne na podstawie porozumieniu właściwego organu ochrony ludności z właścicielem lub zarządcą budynku albo na podstawie decyzji właściwego organu ochrony ludności, na zasadach określonych w art. 73 i 74.

2. Uznając obiekt budowlany za budowlę ochronną nadaje mu się status schronu lub ukrycia oraz kategorię odporności.

3. Schron to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne.

4. Ukrycie to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego, o konstrukcji niehermetycznej.

Art. 72. Miejsca doraźnego schronienia to obiekty zbiorowej ochrony, będące obiektami budowlanymi albo częściami obiektu budowlanego przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi, organizowane na zasadach określonych w art. 88.

Art. 73. 1. W celu zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą zawrzeć z właścicielem lub zarządcą nieruchomości porozumienie o uznaniu obiektu budowlanego lub jego części za budowlę ochronną.

2. W porozumieniu określa się szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

3. W porozumieniu zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia nieruchomości na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

4. Wypowiedzenie porozumienia przez właściciela lub zarządcy nieruchomości wymaga zgody właściwego organu ochrony ludności. Wyrażenie zgody jest czynnością materialno-techniczną, a odmowa zgody na wypowiedzenie porozumienia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Odwołanie od decyzji o odmowie zgody na wypowiedzenie porozumienia:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 74. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą uznać obiekt budowlany lub jego część za budowlę ochronną.

2. Uznanie obiektu budowlanego za budowlę ochronną następuje w drodze decyzji administracyjnej. Organ wydaje decyzję uwzględniając ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy, biorąc pod uwagę uzasadniony interes właściciela lub zarządcy budowli, której dotyczy decyzja.

3. Decyzja o za budowlę ochronną może być wydana na wniosek właściciela lub zarządcy budowli lub obiektu, albo z urzędu.

4. W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną można określić szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

5. W decyzji zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia nieruchomości na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

6. Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może dotyczyć również planowanego obiektu budowlanego.

7. Odwołanie od decyzji:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 75. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za budowlę ochronną w odniesieniu do budowli ochronnych istotnych dla ochrony przed zagrożeniami ludności gminy.

2. Starosta zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za budowlę ochronną w odniesieniu do budowli ochronnych istotnych dla ochrony przed zagrożeniami ludności powiatu.

3. Wojewoda zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za budowlę ochronną w odniesieniu do budowli ochronnych o znaczeniu ponadlokalnym.

Art. 76. 1. Właściwe organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającą na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń.

2. Pojemność obiektów zbiorowej ochrony planuje się w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- 1) w budowlach ochronnych dla co najmniej 25%, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 50%, przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania w granicach administracyjnych miast;
- 2) w budowlach ochronnych dla co najmniej 15%, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 25%, przewidywanej liczby ludności przebywającej na obszarze w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania poza granicami administracyjnymi miast.

3. Organ nadzoru budowlanego zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przekazaniu do użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, które uwzględniają w

dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej warunki techniczne dla budowli ochronnych.

Art. 77. 1. Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony właściwe organy ochrony ludności dokonują bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, w tym planowanych do budowy, na obszarze swojej własności miejscowej, w celu wytypowania obiektów budowlanych lub ich części, mogących być uznane za obiekty zbiorowej ochrony, planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektów budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.

2. W przeglądzie, o którym mowa w ust. 1 nie uwzględnia się budynków nieposiadających kondygnacji podziemnych oraz budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) albo starosta mogą zlecić wykonanie sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony.

4. Dokonanie czynności, o których mowa w ust. 3, wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub starosta zlecają odpowiednio:

- 1) komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego

- zgodnie z zakresem wskazanym w art. 93.

5. Państwowa Straż Pożarna i organy nadzoru budowlanego mogą wspólnie przeprowadzić sprawdzenie, o którym mowa w ust. 3.

6. Sprawdzenia, o którym mowa w ust. 3, dokonuje się w szczególności przed zawarciem porozumienia albo przed wydaniem decyzji o uznaniu za budowlę ochronną.

7. Do przeprowadzania sprawdzenia przez Państwową Straż Pożarną stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 4 i 5 i 7-12 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

8. Z przeprowadzenia sprawdzenia sporządza się protokół, w którym zawiera się ustalenia stanu faktycznego w zakresie spełnienia warunków dla budowli ochronnej oraz danych, o których mowa 96 ust. 1, ustalone w toku sprawdzenia.

9. Po przeprowadzeniu sprawdzenia, o którym mowa w ust. 3, podmiot dokonujący sprawdzenia informuje organ ochrony ludności, który zlecił sprawdzenie, czy obiekt spełnia lub może spełniać warunki dla budowli ochronnej. Stanowisko wydaje się na podstawie dokumentacji technicznej obiektu budowlanego lub ustaleń z ze sprawdzenia.

10. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta wykonują jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 78. 1. Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia projektuje się i wznosi w sposób zapewniający spełnienie określonych w przepisach budowlanych warunków technicznych, warunków technicznych użytkowania i usytuowania, a ponadto warunków technicznych, warunków technicznych użytkowania i usytuowania, koniecznych dla zapewnienia funkcji budowli ochronnej.

2. Warunki techniczne budowli ochronnych obejmują w szczególności odpowiednią wytrzymałość, rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, wentylację, rozwiązania ewakuacyjne, zaopatrzenie w energię i wodę, odprowadzanie ścieków i rozwiązania służące przetrwaniu osób znajdujących się w budowli ochronnej. Szczegółowe warunki techniczne mogą być określone przez odwołanie do Polskich Norm.

3. Warunki techniczne usytuowania obejmują w szczególności określenie odległości budowli ochronnych i miejsc doraźnego schronienia od innych obiektów budowlanych.

4. Warunki techniczne użytkowania obejmują w szczególności określenie pojemności i wyposażenia budowli ochronnej.

5. Budowle ochronne w miarę możliwości projektuje się jako obiekty podwójnej funkcji, w sposób umożliwiający ich wykorzystanie zgodnie z potrzebami właścicieli lub zarządców i gwarantujący spełnienie funkcji budowli ochronnej.

Art. 79. 1. W budynkach użyteczności publicznej zapewnia się budowle ochronne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami zapewnienia miejsc schronienia oraz możliwe ze względu na występujące w budynku rozwiązania techniczno-budowlane.

2. Dopuszcza się odstępianie od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej, jeżeli schronienie przebywających w niej osób zapewnia zlokalizowana w pobliżu inna budowla ochronna.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc w budowlach ochronnych oraz okoliczności, w których można odstąpić od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej.

Art. 80. Kondygnacje podziemne w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach mieszkalnych wielorodzinnych oraz garaże podziemne, jeżeli nie przewidziano w nich budowli

ochronnej, projektuje się i wykonuje w sposób umożliwiający zorganizowanie w nich miejsc doraźnego schronienia.

Art. 81. Budowle podziemne wykorzystywane do celów transportu, w tym drogowego i szynowego, w szczególności zagłębione obiekty metra, podziemnego tramwaju i kolei podziemnej projektuje się i wykonuje w sposób zapewniający spełnienie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania dla budowli ochronnej.

Art. 82. 1. Właściciel oraz zarządca budowli ochronnej wykonuje obowiązki wskazane w ustawie, w szczególności zapewnia utrzymanie budowli ochronnej w należyтым stanie technicznym oraz udostępnia ją na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

2. W czasie, gdy budowla ochronna nie jest użytkowana na cele ochrony ludności, właściciel może wykorzystywać ją w sposób zgodny z przeznaczeniem obiektu, gwarantujący jednak spełnienie w razie potrzeby funkcji ochronnej, w szczególności przez utrzymywanie sprawności urządzeń technicznych znajdujących się w budowli ochronnej.

Art. 83. 1. W przypadku:

- 1) przewidywanego wystąpienia klęski żywiołowej,
- 2) wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych,
- 3) w czasie wojny

- jeżeli jest to uzasadnione rodzajem przewidywanego zagrożenia, właściwy organ ochrony ludności może polecić właścicielowi lub zarządcy budowli ochronnej udostępnienie budowli ochronnej. Polecenie podlega bezzwłocznemu wykonaniu.

2. Udostępniając budowlę ochronną właściciel lub zarządca zaprzestaje wykorzystywania jej na cele niezwiązane z ochroną ludności, na okres udostępnienia.

Art. 84. 1. Organ ochrony ludności przygotowuje udostępnioną budowlę ochronną do użycia, przy współdziałaniu właściciela lub zarządcy budowli ochronnej oraz wyznaczonych podmiotów ochrony ludności.

2. Przygotowanie budowli ochronnej do użycia obejmuje sprawdzenie stanu technicznego budowli ochronnej i urządzeń oraz przygotowanie na przyjęcie osób.

Art. 85. Właściciel lub zarządca budowli ochronnej wyznacza osobę odpowiedzialną za jej udostępnienie i przekazuje stosowną informację, wraz z danymi kontaktowymi, właściwemu organowi ochrony ludności.

Art. 86. 1. W budowli ochronnej przygotowanej do użycia właściciel lub zarządca budowli ochronnej wyznacza kierownika budowli ochronnej, informując o tym właściwy organ ochrony ludności. Jeżeli nie wyznaczono kierownika budowli ochronnej, kierownikiem jest właściciel lub zarządca.

2. Kierownik budowli ochronnej zapewnia prawidłową eksploatację i porządek w obrębie budowli ochronnej. Może w tym celu wydawać wiążące polecenia określonego zachowania osobom przebywającym w budowli ochronnej.

3. Kierownik budowli ochronnej w czasie wykonywania swoich obowiązków korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny dla funkcjonariuszy publicznych.

4. W budowlach ochronnych o pojemności powyżej 120 osób właściwy organ ochrony ludności, w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą budowli ochronnej, zapewnia personel do obsługi budowli ochronnej, w przypadku jej przygotowania do użycia.

Art. 87. Po ustaniu przesłanek polecenia udostępnienia budowli ochronnej, właściwy organ ochrony ludności odwołuje to polecenie, informując o tym właściciela lub zarządcę budowli ochronnej.

Art. 88. 1. W przypadku wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub w czasie wojny, jeżeli liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca dla zapewnienia ochrony ludności, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda organizują miejsca doraźnego schronienia.

2. Zorganizowanie miejsca doraźnego schronienia następuje w drodze:

- 1) nakazu przystosowania pomieszczeń budynków, garaży podziemnych, tuneli, budowli ziemnych, wykopów i tym podobnych obiektów do pełnienia funkcji obiektu zbiorowej ochrony;
- 2) wykonania miejsc doraźnego schronienia, przystosowanych do tymczasowego ukrycia ludności.

3. Właściwy organ ochrony ludności lub wyznaczony podmiot ochrony ludności może udzielić pomocy właścicielowi i zarządcy nieruchomości przy organizacji miejsc doraźnego schronienia.

4. Jeżeli właścicielem nieruchomości, objętej nakazem, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo na której mają być wykonane tymczasowe miejsca doraźnego schronienia, o których mowa w ust. 2 pkt 2, jest podmiot inny niż Skarb Państwa albo jednostka samorządu

terytorialnego, nakaz przystosowania lub udostępnienia nieruchomości albo wykonania tymczasowych miejsc doraźnego ukrycia wydaje się w drodze decyzji administracyjnej.

5. Odwołanie od decyzji:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

6. Odwołanie od decyzji nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 89. Właściciel lub zarządca miejsca doraźnego schronienia wykonuje obowiązki wskazane w ustawie, w szczególności zapewnia utrzymanie miejsc doraźnego schronienia w należyłym stanie technicznym oraz udostępnia je na cele ochrony ludności.

Art. 90. Obiekty zbiorowej ochrony znajdujące się w obiektach niepublicznych przeznaczone są w pierwszej kolejności do ochrony użytkowników budynku, do którego należy obiekt zbiorowej ochrony.

Art. 91. Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia oznacza się za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: „schron”, „ukrycie” lub „miejsce doraźnego schronienia”.

Art. 92. 1. Organy ochrony ludności na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego może przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na:

- 1) budowę budowli ochronnych;
- 2) przebudowę budowli w celu spełniania wymogów budowli ochronnej;
- 3) dostosowanie obiektów do spełniania wymagań, o których mowa w art. 80 i 81;
- 4) organizowanie miejsc doraźnego schronienia;
- 5) remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony;
- 6) przygotowanie budowli ochronnych do użycia.

2. Porozumienie lub decyzja właściwego organu ochrony ludności może przewidywać sfinansowanie zadań, o których mowa w ust. 1, przez organ ochrony ludności.

3. Finansowanie, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć do 100% kosztów.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie przekazują środki, o których mowa w ust. 1, z Funduszu.

5. Zadania, o których mowa w ust. 1 wykonywane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 93. 1. Kontrolę spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony warunków technicznych, warunków technicznych usytuowania i warunków technicznych użytkowania prowadzą organy

nadzoru budowlanego na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

2. Państwowa Straż Pożarna prowadzi kontrolę spełnienia wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

3. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi kontrolę spełnienia w obiektach zbiorowej ochrony wymagań higienicznych oraz sanitarnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416).

Art. 94. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej prowadzi Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony, zwanej dalej „Ewidencją Obiektów Ochronnych”.

2. W Ewidencji Obiektów Ochronnych gromadzi się dane o istniejących schronach i ukryciach, planowanych miejscach organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektach potencjalnie przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia. W ewidencji uwzględnia się w szczególności podział na obiekty w budynkach użyteczności publicznej i w innych budynkach.

3. W celu umożliwienia prowadzenia Ewidencji Obiektów Ochronnych:

- 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta – za pośrednictwem odpowiednio komendanta miejskiego lub powiatowego komendanta Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) wojewoda za pośrednictwem komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej – przekazują Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej informacje o obiektach, o których mowa w ust. 2. Zadanie, o którym mowa w pkt 1, wykonywane jest jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

4. Wojewoda nadzoruje wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz starostę.

5. Organy administracji architektoniczno-budowlanej właściwe w sprawach wydawania pozwoleń na budowę oraz organy nadzoru budowlanego współpracują z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej w sprawach prowadzenia i aktualizacji Ewidencji Obiektów Ochronnych, w szczególności przez przekazywanie informacji o budynkach i innych budowlach.

Art. 95. W odniesieniu do danych z Ewidencji Obiektów Ochrony podmiot zobowiązany można odmówić dostępu do informacji publicznej w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o

dostępie do informacji publicznej, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa i obywateli.

Art. 96. 1. W Ewidencji Obiektów Ochronnych gromadzi się następujące dane obiektu zbiorowej ochrony:

- 1) podstawę uznania za obiekt zbiorowej ochrony;
- 2) numer ewidencyjny;
- 3) lokalizację;
- 4) nazwę i dane właściciela, zarządcy oraz osoby odpowiedzialnej za udostępnienie budowli ochronnej i dane osobowe: imię, nazwisko, adres do korespondencji oraz numer telefonu lub innego środka komunikacji;
- 5) przeznaczenie;
- 6) typ;
- 7) kategorię odporności i orientacyjną wytrzymałość;
- 8) pojemność;
- 9) rok budowy;
- 10) rok ostatniego remontu lub przebudowy – jeżeli dotyczy;
- 11) sposób wykorzystania;
- 12) inne niezbędne informacje o obiekcie.

2. Dane umieszczane w ewidencji, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 6-9 uzyskuje się z dokumentacji obiektu budowlanego.

Art. 97. 1. W celu przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych podaje do publicznej wiadomości ogólne informacje o obiektach zbiorowej ochrony w poszczególnych województwach i powiatach, w tym procentowe zestawienie miejsc w obiektach zbiorowej ochrony w stosunku do liczby mieszkańców.

2. Organy ochrony ludności, w porozumieniu z właściwymi podmiotami ochrony ludności, zapewniają poinformowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony oraz w razie potrzeby o sposobie dotarcia do nich i korzystania z nich, z uwzględnieniem informacji o ograniczeniach dostępu dla osób z niepełnosprawnościami. Realizację obowiązku, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów koordynuje wojewoda.

3. Obowiązek wskazany w ust. 2 można realizować w szczególności przez ogłoszenia za pośrednictwem systemu ostrzegania i alarmowania, umieszczenie informacji, w tym map, z lokalizacją i kierunkiem przemieszczenia się do obiektu zbiorowej ochrony lub za pomocą narzędzi teleinformatycznych, w tym aplikacji na urządzenia mobilne.

Art. 98. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa i ministrem właściwym do spraw transportu, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki techniczne oraz warunki techniczne użytkowania i usytuowania budowli ochronnych;
- 2) szczegółowy sposób oraz przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia;
- 3) warunki organizowania oraz wymagania, jakie powinny spełniać miejsc doraźnego schronienia;
- 4) szczegółowe warunki eksploatacji i zapewnienia porządku w obrębie budowli ochronnych oraz niezbędne wyposażenie budowli ochronnej;
- 5) sposób prowadzenia Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, w tym tryb przekazywania informacji o obiektach zbiorowej ochrony oraz tryb współpracy organów ochrony ludności z organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego i Państwową Strażą Pożarną.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się konieczność stworzenia odpowiednich warunków zabezpieczenia osób przebywających w obiektach zbiorowej ochrony, w tym osób z niepełnosprawnościami, konieczność stałego utrzymywania sprawności i gotowości obiektu zbiorowej ochrony do użycia i porządku w budowli ochronnej zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc doraźnego schronienia oraz kompletność Ewidencji Obiektów Ochronnych i możliwość jej wykorzystania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 99. Przepisy art. 82 i art. 94–97 stosuje się odpowiednio do niebędących obiektami zbiorowej ochrony miejsc przyjęcia osób podlegający ewakuacji.

Art. 100. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do budynków, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i obiektów zlokalizowanych na terenach zamkniętych o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustanowionych przez Ministra Obrony Narodowej.

Rozdział 10

Obrona cywilna

Art. 101. Po wprowadzeniu stanu wojennego i w czasie wojny zadania ochrony ludności stają się zadaniami obrony cywilnej w rozumieniu art. 61 ust. 1 protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r..

Art. 102. 1. Po wprowadzeniu stanu wojennego i w czasie wojny:

- 1) organy ochrony ludności stają się organami obrony cywilnej;
- 2) podmioty ochrony ludności stają się podmiotami obrony cywilnej;
- 3) zasoby ochrony ludności stają się zasobami obrony cywilnej;
- 4) minister właściwy do spraw wewnętrznych staje się krajowym organem obrony cywilnej – Szefem Obrony Cywilnej.

2. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta kierują obroną cywilną na obszarze odpowiednio gminy i powiatu.

3. Rządowy Zespół w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wspiera realizację zadań Rady Ministrów i Szefa Obrony Cywilnej .

4. W czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, powiatowy zespół zarządzania kryzysowego oraz gminny zespół zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym wspierają realizację zadań obrony cywilnej przez wojewodę, starostę oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Art. 103. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w czasie stanu wojennego i w czasie wojny jako Szef Obrony Cywilnej:

- 1) kieruje realizacją zadań obrony cywilnej wykonywanych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) koordynuje realizację zadań obrony cywilnej organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) dokonuje oceny zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności i możliwości realizacji zadań obrony cywilnej na zagrożonych obszarach oraz przygotowuje propozycje wsparcia dla właściwych organów obrony cywilnej;

- 4) przedstawia właściwym organom potrzeby w zakresie świadczeń organów państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, na rzecz obrony cywilnej;
- 5) uzgadnia z Ministrem Obrony Narodowej lub Naczelnym Dowódcą Sił Zbrojnych, jeżeli został mianowany, wsparcie działań obrony cywilnej przez Siły Zbrojne w granicach zasad określonych w wiążących Rzeczpospolitą Polską ratyfikowanych umowach międzynarodowych oraz międzynarodowym prawie zwyczajowym;
- 6) współdziała z ministrem właściwym do spraw zdrowia w zakresie zapewnienia opieki medycznej;
- 7) współdziała z innymi organami władzy publicznej w zakresie wsparcia działań obrony cywilnej.

Art. 104. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny osoby zamieszkujące na obszarze, na którym wprowadzono stan wojenny albo zamieszkujące strefę bezpośrednich działań wojennych, w ramach przygotowania obrony cywilnej zabezpieczają:

- 1) miejsce zamieszkania oraz mienie osobiste;
- 2) zapasy własne wody pitnej oraz środków spożywczych;
- 3) zapasy własne środków sanitarnych, higienicznych oraz medycznych.

Art. 105. 1. W czasie trwania stanu wojennego i w czasie wojny, celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia, a także dóbr kultury przed zagrożeniami Szef Obrony Cywilnej, na wniosek wojewody, może zarządzić ewakuację ludności zamieszkującej wskazany obszar, w szczególności strefę działań wojennych.

2. Ewakuacja ludności obejmuje w szczególności relokację osób z obszarów zagrożonych, usunięcie lub zabezpieczenie w inny sposób dóbr kultury i mienia z obszarów zagrożonych, zabezpieczenie pozostawionego mienia oraz przyjęcie osób w miejscu bezpiecznym.

3. Ewakuacja ludności nie obejmuje personelu obrony cywilnej oraz pracowników urzędów obsługujących organy obrony cywilnej i personel podmiotów obrony cywilnej, z wyjątkiem sytuacji całkowitego przemieszczenia ludności cywilnej z obszarów zagrożonych.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki zarządzenia ewakuacji ludności może dokonać wojewoda, informując o tym Szefa Obrony Cywilnej.

5. Organy obrony cywilnej oraz Siły Zbrojne współdziałają przy realizacji ewakuacji ludności. W miarę możliwości ewakuację ludności prowadzi się na podstawie krajowego planu ewakuacji oraz wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 106. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób realizacji działań w zakresie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia, mając na uwadze zapewnienie sprawności wykonywania zadań przez te podmioty oraz bezpieczeństwa ludności, z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.

Art. 107. 1. Organy wymienione w art. 102 ust. 1 wykonują zadania obrony cywilnej, o których mowa art. 61 ust. 1 protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

2. Organy obrony cywilnej udzielają sobie wzajemnie pomocy w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej, niezależnie od zawartych uprzednio umów lub porozumień w tym względzie.

Art. 108. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zarządza korpusem obrony cywilnej.

2. W skład korpusu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) personel obrony cywilnej;
- 2) krajowa rezerwa obrony cywilnej.

3. W skład personelu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej;
- 2) osoby powołane do służby w obronie cywilnej w drodze naboru ochotniczego;
- 3) powołani do służby w obronie cywilnej członkowie krajowej rezerwy obrony cywilnej;
- 4) osoby zaliczone do personelu obrony cywilnej decyzją ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 5) strażacy Państwowej Straży Pożarnej.

4. W skład krajowej rezerwy obrony cywilnej wchodzi funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Krajowej Administracji Skarbowej, w tym Służby Celno-Skarbowej, Straży Marszałkowskiej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego – będący na zaopatrzeniu emerytalnym którzy nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej i nie posiadają przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych współdziała z Ministrem Obrony Narodowej w celu tworzenia krajowej rezerwy obrony cywilnej.

6. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazuje ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacje dotyczące osób, o których mowa w ust. 4, celem prowadzenia ewidencji krajowej rezerwy obrony cywilnej, zapewniając ochronę danych osobowych.

Art. 109. 1. W celu zarządzania personelem obrony cywilnej oraz krajową rezerwą obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych prowadzi Ewidencję Obrony Cywilnej.

2. Ewidencja Obrony Cywilnej składa się z centralnej ewidencji obrony cywilnej i wojewódzkich ewidencji obrony cywilnej.

3. Dane do Ewidencji Obrony Cywilnej wprowadzają wojewodowie oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych.

4. W Ewidencji Obrony Cywilnej gromadzi się dane o osobach wchodzących w skład korpusu obrony cywilnej.

5. Osobom ujętym w Ewidencji Obrony Cywilnej nadaje się, w oparciu o posiadane kwalifikacje i doświadczenie, specjalizację obrony cywilnej:

- 1) personel ratowniczy;
- 2) personel medyczny;
- 3) personel pomocy humanitarnej;
- 4) personel utrzymania infrastruktury ochrony ludności;
- 5) personel utrzymania ciągłości działania administracji;
- 6) personel wsparcia służb porządku publicznego;
- 7) personel zarządzający obroną cywilną.

6. W Ewidencji Obrony Cywilnej gromadzi się następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) datę urodzenia;
- 5) podstawę włączenia do korpusu obrony cywilnej, zgodnie z art. 93;
- 6) specjalizację obrony cywilnej;
- 7) informację o przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej – jeżeli dotyczy;

- 8) wskazanie miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej, o którym mowa w art. 101 ust. 1 - jeżeli dotyczy;
- 9) serię i numer karty tożsamości - jeżeli dotyczy;
- 10) numer tabliczki tożsamości - jeżeli dotyczy;

7. Dane z Ewidencji Obrony Cywilnej udostępnia się organom ochrony ludności i podmiotom ochrony ludności w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań.

8. Danym z Ewidencji Obrony Cywilnej nadaje się klauzulę „tajne” w rozumieniu ustawy 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 110. 1. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej można nadać osobie:

- 1) zatrudnionej w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 2) pełniącej służbę w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 3) prowadzącej działalność gospodarczą w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
 - 4) zrzeszonej w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej
 - 5) będącej członkiem podmiotu ochrony ludności albo podmiotu obrony cywilnej
- zdolnej do realizacji zadań w obronie cywilnej.

2. Podmioty, o których mowa w art. 116 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ministrowie kierujący działami administracji rządowej mogą wnioskować do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej dla osób w nich zatrudnionych.

Art. 111. 1. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej nadaje:

- 1) wojewoda, z własnej inicjatywy lub na wniosek wójta albo starosty, po uzgodnieniu z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji;
- 2) minister właściwy do spraw wewnętrznych dla osób, o których mowa w art. 116 ust. 2, po uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wnioskuje o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej za pośrednictwem starosty.

3. Podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej mogą wnioskować do właściwych terytorialnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

4. W przydziale mobilizacyjnym określa się planowane miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,

nadaje się w miarę możliwości do służby w podmiocie wskazanym przez osobę, której nadano ten przydział.

5. Wojewoda powiadamia właściwego szefa wojskowego centrum rekrutacji o nadaniu przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

6. Zadania wójta i starosty z zakresu wnioskowania o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej wykonywane są jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 112. 1. Organ, który nadał przydział do mobilizacyjnej obrony cywilnej:

- 1) może uchylić przydział, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności, podmiotu ochrony ludności lub potrzebami Sił Zbrojnych;
- 2) uchyła przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, jeżeli osoba utraciła zdolność realizacji zadań w podmiocie obrony cywilnej lub nie spełnia przesłanek nadania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

2. Do uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej przepis art. 111 stosuje się odpowiednio.

Art. 113. Przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej nie nadaje się osobom, które:

- 1) przekroczyły 60 rok życia w przypadku kobiet, albo 65 rok życia w przypadku mężczyzn;
- 2) nie ukończyły 18 lat życia;
- 3) są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej;
- 4) mają nadane przydziały mobilizacyjne, przydziały organizacyjno-mobilizacyjne albo pracownicze przydziały mobilizacyjne lub zostali wyłączeni od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 5) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, Straży Ochrony Kolei, jeżeli osoby te na mocy odrębnych przepisów pełnią służbę w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 6) zostały uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu

ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Art. 114. 1. Po wprowadzeniu stanu wojennego lub w czasie wojny Szef Obrony Cywilnej może zarządzić mobilizację personelu obrony cywilnej.

2. Mobilizacja personelu obrony cywilnej może dotyczyć całości lub części personelu obrony cywilnej.

3. O zarządzeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej powiadamia Prezesa Rady Ministrów.

Art. 115. 1. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej podlegają powołaniu w terminie i miejscu określonych w wezwaniu.

2. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej z chwilą powołania stają się osobami pełniącymi służbę w obronie cywilnej.

3. Wezwania do służby w obronie cywilnej dostarcza wojewoda.

Art. 116. 1. Osoby powołane do służby w obronie cywilnej pełnią służbę w:

- 1) urzędach obsługujących organy obrony cywilnej;
- 2) podmiotach obrony cywilnej;
- 3) w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Narodowym Banku Polskim;
- 4) innych organach państwa i urzędach je obsługujących.

2. Do służby w obronie cywilnej w podmiotach, o których mowa w pkt 1 i 2 kieruje właściwy organ obrony cywilnej.

3. Do służby w podmiotach, o których mowa w pkt 3 i 4, kieruje minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z tym podmiotem.

4. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej kieruje się do służby zgodnie z nadanymi przydziałami mobilizacyjnymi obrony cywilnej.

5. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do zmiany miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej.

Art. 117. Organ, który powołał do służby w obronie cywilnej:

- 1) może zwolnić osobę ze służby w obronie cywilnej jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności, podmiotu ochrony ludności lub potrzebami Sił Zbrojnych;
- 2) zwalnia osobę ze służby w obronie cywilnej jeżeli osoba utraciła zdolność realizacji zadań w podmiocie obrony cywilnej.

Art. 118. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej, nadawania i uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej i powoływania do służby w obronie cywilnej, wzór wniosku o nadanie przydziału mobilizacyjnego, sposób przekazywania wezwania do służby w obronie cywilnej oraz wzór karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej i wzór wezwania do służby w obronie cywilnej, mając na względzie konieczność zapewnienia jednolitości i sprawności postępowania w sprawach nadawania przydziałów do podmiotu obrony cywilnej oraz przeprowadzenia mobilizacji personelu obrony cywilnej.

Art. 119. 1. Do służby w obronie cywilnej może zostać powołana w drodze naboru ochotniczego osoba, która deklaruje przed organem obrony cywilnej chęć służby w podmiocie obrony cywilnej na zasadach dobrowolności, jeżeli jest zdolna do realizacji zadań w obronie cywilnej.

2. Powołania, o którym mowa w ust. 1, za zgodą powoływanego, dokonuje wojewoda z własnej inicjatywy albo na wniosek innego organu obrony cywilnej, w uzgodnieniu z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji.

3. Wojewoda wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej, w miarę możliwości w podmiocie wskazanym przez osobę powoływaną do służby w obronie cywilnej.

4. Nie powołuje się w trybie, o którym mowa w ust. 1, osób, o których mowa w art. 113 pkt 2–5.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania naboru ochotniczego, z uwzględnieniem sytuacji, w których przeprowadzany będzie nabór, oraz konieczności zapewnienia sprawnego i prawidłowego przeprowadzenia procesu tego naboru.

Art. 120. 1. Członka krajowej rezerwy obrony cywilnej może powołać do służby w obronie cywilnej w czasie stanu wojennego i w czasie wojny minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Nie powołuje się w trybie ust. 1 osób, o których mowa w art. 113 pkt 2–5, a osoby, o których mowa w art. 113 pkt 1 i 6 powołuje się tylko za ich zgodą.

3. Powołując do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej minister właściwy do spraw wewnętrznych wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej.

4. Członek krajowej rezerwy obrony cywilnej zwolniony ze służby w obronie cywilnej jest przenoszony z powrotem do krajowej rezerwy obrony cywilnej.

Art. 121. 1. W szczególnie uzasadnionych okolicznościach minister właściwy do spraw wewnętrznych może zaliczyć do personelu obrony cywilnej inne osoby niezbędne do realizacji zadań obrony cywilnej, w uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

2. Powołując do służby w obronie cywilnej osobę, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej.

Art. 122. 1. Osobom powołanym do służby w obronie cywilnej wojewoda wydaje kartę tożsamości. Osobom wykonującym działania ratownicze wydawana jest również tabliczka tożsamości.

2. W kartach tożsamości zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona) posiadacza karty;
- 2) datę urodzenia posiadacza karty;
- 3) numer PESEL posiadacza karty;
- 4) odcisk pieczęci urzędowej organu wydającego kartę (wyłącznie na papierowych kartach tożsamości);
- 5) nazwę organu wystawiającego kartę;
- 6) serię i numer karty;
- 7) elementy zabezpieczające kartę;
- 8) numer tabliczki tożsamości;
- 9) datę wystawienia karty;
- 10) miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej, o którym mowa w art. 99 ust. 1.

3. Na tabliczce tożsamości zamieszcza się:

- 1) numer seryjny;
- 2) oznaczenie „OBRONA CYWILNA”;
- 3) imię i nazwisko.

4. Członkowie personelu obrony cywilnej w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej noszą jako oznaczenie międzynarodowy znak obrony cywilnej.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory karty tożsamości i tabliczki tożsamości, mając na względzie potrzebę identyfikacji personelu obrony cywilnej oraz możliwość szybkiego wykonania tabliczek tożsamości.

Art. 123. 1. Personelowi obrony cywilnej nie nadaje się przydziałów mobilizacyjnych do Sił Zbrojnych ani przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnym do jednostek zmilitaryzowanych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych.

2. Zasoby obrony cywilnej nie podlegają zajęciu w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz obrony.

3. Szefowie wojskowych centrów rekrutacji współpracują z właściwym miejscowo wojewodą w sprawach z zakresu personelu obrony cywilnej.

Art. 124. 1. Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do wykonywania poleceń przełożonych w sprawach związanych z pełnieniem tej służby i wykonywaniem zadań obrony cywilnej.

2. Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji, z którymi zapoznali się podczas pełnienia służby w obronie cywilnej lub w związku z nią. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa również po zakończeniu pełnienia służby w obronie cywilnej. Od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 125. Osoba pełniąca służbę w obronie cywilnej w czasie wykonywania swoich obowiązków korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 126. 1. Od chwili powołania do służby w obronie cywilnej nie można rozwiązać stosunku pracy, służby i członkostwa, bez zgody właściwego organu obrony cywilnej.

2. Po ogłoszeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej, podmiot obrony cywilnej nie może zaprzestać lub zawiesić wykonywania działalności gospodarczej w zakresie objętym porozumieniem lub decyzją o uznaniu za podmiot ochrony ludności lub obrony cywilnej, bez zgody właściwego organu obrony cywilnej.

3. Okres pełnienia służby w obronie cywilnej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

Art. 127. Osobie pełniącej służbę w obronie cywilnej przysługują świadczenia zdrowotne, jeżeli nie przysługują jej one na podstawie innych przepisów.

Art. 128. 1. Jeżeli osoba pełniąca służbę w obronie cywilnej nie otrzymuje wynagrodzenia, uposażenia lub innego świadczenia za świadczenie pracy będącej wykonywaniem zadań obrony cywilnej, osobie tej przysługuje świadczenie pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo

dochód z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogłyby uzyskać w okresie pełnienia służby w obronie cywilnej, zwane dalej „świadczeniem dla personelu obrony cywilnej”.

2. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej za każdy dzień służby w obronie cywilnej stanowi kwota $1/21$ miesięcznego wynagrodzenia lub dochodu, o których mowa w ust. 1, pomnożona przez liczbę dni realizacji zadań w danym miesiącu.

3. Kwota dziennego świadczenia dla personelu obrony cywilnej nie może być wyższa od $1/21$ dwuipółkrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw obowiązującego w roku poprzedzającym wykonywanie zadań obrony cywilnej, którego wysokość ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku gdy prowadzona działalność gospodarcza w roku poprzedzającym okres pełnienia służby nie przynosiła dochodu lub przynosiła straty lub gdy nie jest możliwe ustalenie wysokości uzyskiwanego dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej, świadczenie pieniężne przysługuje w kwocie wynikającej z podzielenia przez 21 minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego w okresie realizacji zadań obrony cywilnej, i następnie pomnożenia przez liczbę dni realizacji tych zadań.

4. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej ustala i wypłaca właściwy miejscowo wojewoda.

Art. 129. 1. Kierownik podmiotu ochrony ludności, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 22-24 planuje zapewnienie personelu, niezbędnego do realizacji w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny zadań nałożonych na te podmioty ochrony ludności w oparciu o osoby zatrudnione w czasie pokoju w tych podmiotach, bez względu na formę zatrudnienia.

2. W planowaniu, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się personelu, który będzie podlegał mobilizacji, który otrzymał przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek zmilitaryzowanych oraz osoby znajdujące się w wykazach personelu medycznego sporządzanych na podstawie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

3. W przypadku braku możliwości realizacji przez podmiot leczniczy zadań na potrzeby obrony cywilnej przez personel, o którym mowa w ust. 1, do pracy w tym podmiocie mogą być skierowane osoby inne niż wymienione w ust. 1.

4. Skierowanie osób, o których mowa w ust. 3, do pracy w podmiocie leczniczym realizującym zadania obrony cywilnej następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Decyzję o skierowaniu do pracy w podmiocie leczniczym na terenie województwa, w którym osoba skierowana posiada miejsce pobytu lub jest zatrudniona, wydaje właściwy wojewoda, a w razie skierowania do pracy w podmiocie leczniczym na obszarze innego województwa - minister właściwy do spraw wewnętrznych.

6. Kierownicy podmiotów ochrony ludności, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 22-24 oraz wojewoda współpracują z Prezesem Narodowego Funduszu Zdrowia w celu realizacji zadań wskazanych w ust. 1–5.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i warunki planowania zapewnienia personelu medycznego podmiotów ochrony ludności, o których mowa w art. 17 pkt 22-24 oraz współdziałania kierowników tych podmiotów, wojewodów i Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w tej kwestii, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości personelu dla podmiotów leczniczych.

Rozdział 11

Finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 130. 1. Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie samorządu gminy, powiatu i województwa planuje się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą być finansowane w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

3. Na dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki z Funduszu w formie dotacji celowej.

4. Procentowy udział dotacji, o której mowa w ust. 3, w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. Wartość dotacji może wynosić do 100% kosztów zadania.

Art. 131. Spółki o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, o których mowa w art. 31 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125), przeznaczają corocznie co najmniej 3% wydatków inwestycyjnych za rok poprzedni na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej tych spółek.

Art. 132. 1. Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznacza się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% Produktu Krajowego Brutto.

2. Wartość produktu krajowego brutto, o którym mowa w ust. 1, jest ustalana na podstawie wartości określonej w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

3. Do środków, o których mowa w ust. 1, wlicza się środki przeznaczane na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, ministra właściwego do spraw gospodarki, wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych a także wydatki spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, o których mowa w art. 131.

Art. 133. 1. Fundusz, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, przeznaczony jest na finansowanie lub dofinansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Przychodami Funduszu są:

- 1) wpłata z budżetu państwa z części budżetowej, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej;
- 2) środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.²⁾), które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w art. 117;
- 3) środki pieniężne pochodzące z kar nakładanych w drodze mandatu karnego przez strażaków, o których mowa w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127);
- 4) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 5) inne przychody, w tym darowizny, spadki i zapisy.

3. Przychodami Funduszu mogą być wpłaty środków pieniężnych jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5-8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

4. Wpłata, o której mowa w ust. 2 pkt 1, wynosi 50% środków, o których mowa w art. 132 ust. 1, i zawiera się w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

5. Wpłatę, o której mowa w ust. 4, w danym roku budżetowym pomniejsza się o stan środków pieniężnych Funduszu pozostałych z tej wpłaty z poprzednich okresów rozliczeniowych.

6. Państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego gromadzą środki z Funduszu na wydzielonym rachunku dochodów i przeznaczają na wydatki na zadania, o których mowa w art. 134, w ramach planu finansowego tego rachunku.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przekazuje 50% środków z wpłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1, z rachunku Funduszu na wyodrębnione rachunki bankowe wojewodów.

8. Wojewodowie otwierają wyodrębnione rachunki bankowe, o których mowa w ust. 7, z prawem do dysponowania środkami zgromadzonymi na tych rachunkach, z przeznaczeniem na finansowanie i dofinansowanie realizacji zadań, o których mowa w art. 134, w ramach planu przyznanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

9. Podziału środków, o których mowa w ust. 7, minister właściwy do spraw wewnętrznych dokonuje według wzoru:

$$(50\%W) \times WL$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

W- środki z wpłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1,

WL - Wskaźnik Ludności, który stanowi procentowy udział liczby ludności w danym województwie w stosunku do całkowitej liczby ludności kraju.

10. Do określenia liczby ludności, o której mowa w ust. 9, stosuje się dane Głównego Urzędu Statystycznego za drugi rok poprzedzający dany rok budżetowy.

Art. 134. 1. Środki Funduszu przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności na tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego, budowę i utrzymanie baz

magazynowych oraz budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym budowli ochronnych oraz szkolenia i edukację.

2. Finansowanie lub dofinansowanie udzielane jest za pośrednictwem poszczególnych dysponentów części budżetowych, zgodnie z zakresem ich działania, a środki dla poszczególnych dysponentów są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.

3. Środki Funduszu mogą być przeznaczone na finansowanie i dofinansowanie zadań również w przypadku, gdy ustawa lub przepisy odrębne przewidują finansowanie tego rodzaju zadań z budżetu państwa, w tym w formie wpłat lub dotacji z budżetu państwa.

4. Koszty obsługi Funduszu pokrywane są ze środków Funduszu.

Art. 135. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw wewnętrznych może przekazywać wojewodom środki z Funduszu ponad limit określony w art. 133 ust. 7.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może przekazywać, w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, z Funduszu na rachunek bieżący dochodów budżetu państwa, nadwyżkę stanowiącą różnicę między przychodami tego Funduszu uzyskanymi w poprzednim roku budżetowym a sumą wydatków poniesionych w poprzednim roku budżetowym oraz planowanych do poniesienia w danym roku budżetowym na zadania z zakresu ochrony ludności.

Art. 136. 1. Plan finansowy Funduszu i sprawozdanie z wykonania planu finansowego sporządza minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych informuje wojewodów o wysokości środków przyznanych na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności na obszarze danego województwa.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych dokonuje zmian kwot przychodów i kosztów ujętych w planie Funduszu. Do zmian niepowodujących zwiększania łącznych kwot przychodów i kosztów nie stosuje się przepisów art. 29 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 137. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady gospodarki finansowej Funduszu oraz tryb i terminy sporządzania jego planów i sprawozdań finansowych z uwzględnieniem racjonalnego gospodarowania środkami.

Rozdział 12

Odszkodowania za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i świadczenie odszkodowawcze dla członków personelu obrony cywilnej

Art. 138. 1. Kto w czasie wykonywania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej poniósł, bez własnej winy, szkodę na osobie lub szkodę na mieniu ma prawo do odszkodowania na podstawie niniejszego rozdziału, o ile nie przysługuje ono na mocy odrębnych przepisów.

2. Jeżeli wskutek wykonywania zadań ochrony ludności nastąpiła śmierć osoby, prawo do odszkodowania przysługuje spadkobiercom, o ile nie przysługuje ono na mocy przepisów odrębnych.

3. Odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli szkoda majątkowa powstała wyłącznie z winy poszkodowanego lub z winy osoby trzeciej, za którą Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności.

4. Roszczenie o odszkodowanie przechodzi na następców prawnych uprawnionego.

5. Odszkodowanie przysługuje od Skarbu Państwa.

6. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do szkód poniesionych w związku z ćwiczeniami ochrony ludności.

Art. 139. Do postępowania w sprawach, o odszkodowanie za szkody poniesione w związku z wykonywania zadań ochrony ludności stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 140. 1. Odszkodowanie przyznaje się na pisemny wniosek poszkodowanego lub jego następców prawnych, złożony do właściwego wojewody.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę organu, do którego jest skierowany oraz określenie sprawy, której dotyczy;
- 2) imię, nazwisko lub nazwa oraz adres poszkodowanego i wnioskodawcy;
- 3) wysokość poniesionej szkody oraz czas, miejsce i okoliczności jej powstania;
- 4) rodzaj uszczerbku, z którego wynikła szkoda;
- 5) datę i podpis składającego wniosek.

3. W przypadku śmierci poszkodowanego do wniosku należy dołączyć odpis aktu zgonu.

Art. 141. 1. Decyzję w sprawie odszkodowania wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce wykonywania zadań ochrony ludności.

2. W przypadku, gdy szkoda majątkowa powstała na terenie dwóch lub więcej województw, właściwy do wydania decyzji jest wojewoda, do którego najpierw złożono wnioski.

3. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie odszkodowania niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku.

4. Od decyzji wojewody w sprawie odszkodowania przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 142. 1. Od ostatecznej decyzji w sprawie odszkodowania przysługuje poszkodowanemu odwołanie do sądu, na zasadach i w terminach określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

2. Wniesienie odwołania, o którym mowa w ust. 1, nie wstrzymuje wykonania decyzji.

3. W sprawach przed sądem Skarb Państwa reprezentuje wojewoda.

Art. 143. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia zakończenia wykonywania zadań ochrony ludności w czasie lub następstwie których szkoda powstała.

Art. 144. 1. Osobie powołanej do służby w obronie cywilnej, która w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej w czasie trwania stanu wojennego lub w czasie wojny doznała uszczerbku na zdrowiu lub poniosła szkodę w mieniu przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 2) renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

2. Członkom rodziny osoby powołanej do służby w obronie cywilnej, która zmarła wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej;
- 2) renta rodzinna;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

3. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, przysługują na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przepisach ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz.U. z 2023 r. poz. 2015), w

wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

4. Renty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, przysługują osobom powołanym do służby w obronie cywilnej oraz członkom ich rodzin na zasadach, w trybie i wysokości określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz.U. z 2020 r. poz. 984).

5. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, ustala i wypłaca na podstawie przepisów o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej właściwy komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

6. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny jego zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia mienia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

7. Osobie powołanej do służby w obronie cywilnej, której świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy, służby lub ubezpieczenia społecznego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez uprawnionego.

8. W razie śmierci osoby powołanej do służby w obronie cywilnej, która uczestniczyła w wykonywaniu zadań obrony cywilnej, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków pozostających w dyspozycji właściwego wojewody na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

9. W razie pokrycia kosztów pogrzebu ze środków pozostających w dyspozycji wojewody uprawnionym członkom rodziny zmarłego przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Rozdział 13

Zmiany w przepisach

Art. 145. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119) w po art. 82a dodaje się art. 82b w brzmieniu:

„Art. 82b. § 1. Kto:

- 1) będąc właścicielem albo zarządcą obiektu zbiorowej ochrony, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności o obronie cywilnej (Dz. U. ...) niedopełnia obowiązku w zakresie utrzymania lub udostępnienia obiektu zbiorowej ochrony do użycia;
- 2) niedopełnia obowiązku zorganizowania miejsc doraźnego schronienia o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności o obronie cywilnej (Dz. U. ...) podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”.

Art. 146. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 155) w art. 2a pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej i Państwowej Straży Pożarnej,”.

Art. 147. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2020 r. poz. 164) w art. 29 w ust. 1 po pkt 9 dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) komórek organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie działów administracji rządowej innych niż sprawy wewnętrzne.”.

Art. 148. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego i zasobów służących ochronie ludności;”;
- 2) po art. 31a dodaje się art. 31aa w brzmieniu:
„Art. 31aa. Wójt wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej.”.

Art. 149. W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz zmiany niektórych ustaw (Dz. U. poz. 198, z późn. zm.³⁾) w art. 3 w pkt 7 uchyla się lit. j-l.

³⁾Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 1990 r. poz. 253 i poz. 506, z 1991 r. poz. 425, poz. 464 i poz. 492, z 1995 r. poz. 446, z 1996 r. poz. 542, z 1997 r. poz. 769, z 1998 r. poz. 1126 oraz z 2003 r. poz. 1612.

Art. 150. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;”;
- 2) w art. 10 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:
„8. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:
 - 1) wykonuje zadania punktu kontaktowego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
 - 2) prowadzi ewidencję zasobów przewidzianych do współdziałania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz współpracy transgranicznej w działaniach ratowniczych, w oparciu o ewidencję zasobów ochrony ludności, o której mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”;
- 3) w art. 13 ust. 6 po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
„11a) nadzorowanie przepisów dotyczących obowiązków właścicieli i zarządców budowli ochronnych, o których mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej;”;
- 4) w art. 23:
 - a) w ust. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) wykonania obowiązków właściciela lub zarządcy obiektu zbiorowej ochrony w zakresie, spełnienia wymagań, o których mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej;”;
 - b) w ust. 6 w pkt 2 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) przepisów art. 82 i 88 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej”;
- 5) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:
„Art. 26a. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia niewykonania lub nieprawidłowego wykonania przez właściciela lub zarządcę obiektu zbiorowej ochrony obowiązków, o którym mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej, uprawniony jest w drodze decyzji administracyjnej do nakazania usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie.”;
- 6) art. 27 otrzymuje brzmienie:
„Art. 27. Organem odwoławczym od decyzji, o których mowa w art. 26 oraz 26a, jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 151. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 275) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) działaniach ratowniczych – rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia, dóbr kultury, środowiska i mienia wymagającą niezwłocznej likwidacji lub ograniczenia zagrożeń występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) działaniach pomocowe – rozumie się przez to każdą czynność niebędącą działaniem ratowniczym w ramach pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej;”
- 2) w art. 14:
 - a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) likwidację lub ograniczenie zagrożeń występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”
 - b) w ust. 2:
 - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
 - „1a) szczegółowy sposób sporządzania planów ratowniczych oraz przeprowadzania analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego;
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) likwidacji lub ograniczenia zagrożeń występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”
- 3) po art. 14f dodaje się art. 14fa w brzmieniu:

„Art. 14fa. 1. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy na obszarze powiatu i województwa jest wspomagany przez systemy informacji geograficznej oraz powiatowy lub wojewódzki plan ratowniczy, zwane dalej „planami ratowniczymi”, zatwierdzone przez:

 - 1) starostę (prezydenta miasta na prawach powiatu) – dla obszaru powiatu, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;

- 2) starostę i prezydenta miasta na prawach powiatu - wspólny dla obszaru miasta na prawach powiatu i powiatu mającego siedzibę władz w tym mieście, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) wojewodę – dla obszaru województwa, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Plany ratownicze wspomagają organizację działań ratowniczych i zawierają:

- 1) wykaz zadań realizowanych przez służby i podmioty ochrony ludności oraz inne podmioty mogące wspomagać organizację i prowadzenie działań ratowniczych;
- 2) zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty ochrony ludności;
- 3) dane teleadresowe podmiotów ochrony ludności oraz innych podmiotów mogących wspomagać organizację i prowadzenie działań ratowniczych;
- 4) wykaz zasobów podmiotów ochrony ludności;
- 5) graficzne przedstawienie obszarów chronionych;
- 6) wykaz ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa, zawierający imię, nazwisko, dziedzinę oraz numer telefonu służbowego;
- 7) arkusze uzgodnień i aktualizacji planu ratowniczego.

3. Plany ratownicze w zakresie zdarzeń z dużą liczbą poszkodowanych oraz działań ratowniczych i działań pomocowych podczas katastrof, klęsk żywiołowych i zdarzeń nadzwyczajnych są skorelowane z planami zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, oraz z planami postępowania awaryjnego, o których mowa w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe.”;

- 4) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. Do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego mogą być włączane i wyłączane jednostki ochrony przeciwpożarowej, których siły i środki są przewidziane do użycia w powiatowym lub wojewódzkim planie ratowniczym, które zostały uwzględnione w zbiorczym planie sieci podmiotów systemu.”;

- 5) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres, szczegółowe warunki i tryb włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-6 i 8, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i wyłączenia z krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
 - 2) warunki współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym
- mając na uwadze konieczność zapewnienia skutecznego działania systemu ratowniczo-gaśniczego.”.

Art. 152. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 29 ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) pracowników i funkcjonariuszy służb i podmiotów ochrony ludności prowadzących ćwiczenia oraz działania ratownicze, w tym podczas ćwiczeń i akcji ratowniczych z wykorzystaniem psów ratowniczych;”;
- 2) w art. 29 ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;”;
- 3) w art. 30 ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) pkt 3-5, 8, 10, 13 i 14 nie dotyczą zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”;
- 4) po art. 48b, dodaje się art. 48c w brzmieniu:
„Art. 48c. 1. Straż Leśna współpracuje z organami i podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie podejmowania działań ochronnych i zabezpieczających w przypadku wystąpienia pożaru lasu, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, w szczególności w zakresie:
 - 1) wymiany informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia, zakłócania spokoju i porządku publicznego oraz o powstałych zagrożeniach,
 - 2) kierowania na teren lasu przejazdów jednostek ratowniczych,
 - 3) współdziałania przy ewakuacji ludzi i mienia,
 - 4) zabezpieczania miejsc po pożarze, klęsce żywiołowej lub innym miejscowym zagrożeniu,
 - 5) wzajemnych konsultacjach doskonalących metod współpracy.”.

Art. 153. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 32 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Polski Związek Łowiecki jest podmiotem ochrony ludności, który wykonuje zadania ochrony ludności przed zagrożeniami wywołanymi działaniami sił przyrody.”;

2) w art. 34 po pkt 11a dodaje się pkt 11b w brzmieniu:

„11b) realizacja zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;”.

Art. 154. W ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2487 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 1860) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych i jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa oraz związki zawodowe, funkcjonariusze i pracownicy tych jednostek nie mogą uczestniczyć w żadnej działalności, w tym gospodarczej, jeżeli działalność ta mogłaby prowadzić do wykorzystania autorytetu urzędowego, informacji służbowych lub środków publicznych do celów pozasłużbowych albo w sposób sprzeczny z ich przeznaczeniem.”.

Art. 155. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 818, 1606 i 1860) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. O prawomocnych skazaniach osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej albo służby w obronie cywilnej na karę pozbawienia wolności bez zawieszenia jej wykonania, jak również o zmianach dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności, sąd zawiadamia również organy właściwe w sprawach obowiązku obrony Ojczyzny lub służby w obronie cywilnej, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.”.

Art. 156. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17) po art. 144 dodaje się art. 144a i 144b w brzmieniu:

„Art. 144a. § 1. Kto, będąc powołanym do pełnienia służby w obronie cywilnej, nie zgłasza się do odbywania tej służby w określonym terminie i miejscu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 144b. § 1. Kto odbywając służbę w obronie cywilnej odmawia pełnienia tej służby, złośliwie lub uporczywie odmawia wykonania obowiązku wynikającego z tej służby albo polecenia w sprawach służbowych

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, pełniąc służbę określoną w § 1, samowolnie opuszcza wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych lub samowolnie poza nim pozostaje.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu zabronionego określonego w § 2 opuszcza, w celu trwałego uchylenia się od tej służby, wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych albo w takim celu poza nimi pozostaje,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 157. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2021 r. poz. 1995) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 12;
- 2) art. 47 otrzymuje brzmienie:

„Art. 47. 1. Specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne w zakresie ochrony osób i mienia współpracują z Policją, podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej, oraz strażami gminnymi (miejskimi).

2. Współpracę, o której mowa w ust. 1, kierownik jednostki chronionej przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne podejmuje odpowiednio z właściwym terytorialnie:

- 1) komendantem jednostki organizacyjnej Policji;
- 2) organem ochrony ludności lub organem obrony cywilnej;
- 3) komendantem straży gminnej (miejskiej).

3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją polega w szczególności na:

- 1) wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego;
- 2) współdziałaniu w celu utrzymania spokoju i porządku publicznego podczas zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
- 3) współdziałaniu przy zabezpieczaniu miejsc popełnienia przestępstw i wykroczeń w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urzędzeń;

4) wzajemnych konsultacjach doskonalących metody współpracy.

4. Do współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych ze strażami gminnymi (miejskimi) ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Współpraca, o której mowa w ust. 1, specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej polega na podejmowaniu działań ochronnych i zabezpieczających w przypadku wystąpienia w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urządzeń pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, w szczególności na:

- 1) wymianie informacji o powstałych zagrożeniach,
- 2) wprowadzaniu na teren chronionych obszarów i obiektów jednostek ratowniczych,
- 3) współdziałaniu przy przeprowadzaniu bezpiecznej ewakuacji ludzi, dóbr kultury i mienia,
- 4) zabezpieczaniu miejsc po pożarze, klęsce żywiołowej lub innym miejscowym zagrożeniu, w tym uratowanego mienia.”.

Art. 158. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512 i 2029) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) ochrony ludności i obrony cywilnej;”;

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Urzędu do spraw Cudzoziemców, Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych oraz Służby Ochrony Państwa.”.

Art. 159. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1 pkt 16 otrzymuje brzmienie

„16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, a także ochrony ludności i obrony cywilnej;”;

2) w art. 34 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:

„1c. Starosta wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej.”.

Art. 160. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 w ust. 2 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) projektowanie i tworzenie rozwiązań infrastrukturalnych zwiększających poziom ochrony ludności w sytuacjach zagrożeń.”;

2) w art. 14 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) bezpieczeństwa publicznego i ochrony ludności;”.

Art. 161. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1317) w art. 29 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, a także jednostek organizacyjnych Policji.”.

Art. 162. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków umożliwia również lokalizację budowli ochronnych, o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”;

2) w art. 61 ust. 3 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) budowli ochronnych, o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”.

Art. 163. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217) w art. 49 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli czynu określonego w § 1, dopuścił się żołnierz w czynnej służbie wojskowej, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, sąd – zamiast wymierzenia kary, zwraca się do właściwego dowódcy jednostki wojskowej, który stosuje środki przewidziane w przepisach dotyczących żołnierzy.”.

Art. 164. W ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku, gdy na wojewodę zostały nałożone obowiązki wyłączające jego ochronę wynikającą z art. 65. ust. 1 Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych z dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175), bądź z innych przyczyn nie może on realizować zadań obrony cywilnej, do realizacji tych zadań wojewoda upoważnia komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.”;

- 2) po art. 13 dodaje się art. 13a–13c w brzmieniu:

„Art. 13a. W czasie stanu wojennego starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) kieruje obroną cywilną na terenie powiatu.

Art.13b. W przypadku, gdy na starostę (prezydenta miasta na prawach powiatu) zostały nałożone obowiązki wyłączające jego ochronę wynikającą z art. 65. ust. 1 Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych z dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175), bądź z innych przyczyn nie może on realizować zadań obrony cywilnej, do realizacji tych zadań starosta upoważnia komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 13c. W czasie stanu wojennego wójt (burmistrz, prezydent miasta) kieruje realizacją zadań obrony cywilnej na terenie gminy.”.

Art. 165. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 851 oraz z 2023 r. poz. 497 i 1628) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 40 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej;”;

- 2) w art. 43 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabronione jest umieszczanie plakatów i haseł dotyczących referendum na zewnątrz i wewnątrz budynków administracji rządowej i samorządowej oraz sądów, a także na terenie jednostek wojskowych oraz skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”;

- 3) w art. 80 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”;

- 4) w art. 83 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega, kto zbiera podpisy osób popierających wniosek, o którym mowa w ust. 1, na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”.

Art. 166. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, 1429, 1723 i 1737) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 71 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby przygotowawczej, służby kandydackiej, kontraktowej zawodowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, okresowej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz służby zastępczej oraz personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obrony cywilnej (Dz. U. poz. ...) skierowanego przez właściwy organ obrony cywilnej do wykonania zadań w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny, a także służby w charakterze funkcjonariusza, o którym mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;”;

2) w art. 73 w ust. 6:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) powołania i zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej, przeszkolenia wojskowego, służby przygotowawczej, służby kandydackiej, kontraktowej zawodowej służby wojskowej, ćwiczeń wojskowych, w tym poszczególnych dni w przypadku ćwiczeń wojskowych rotacyjnych, okresowej służby wojskowej lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz służby zastępczej, a także stawienia się i zwolnienia z ćwiczeń wojskowych rotacyjnych lub terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie;”.

a) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dniao ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. ...) w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej.”.

Art. 167. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 oraz z 2024 r. poz. 834) w art. 18 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Starosta może powierzyć wykonywanie zadań powiatowego centrum zarządzania kryzysowego komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 168. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w art. 22 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej;”.

Art. 169. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) w art. 50 w ust. 6 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) na realizację zadań, o których mowa w ustawie z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. ...).”.

Art. 170. W ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Rezerwy strategiczne tworzy się na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa i obronności państwa, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego oraz wystąpienia klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, w celach wsparcia wykonywania zadań w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, odtworzenia infrastruktury krytycznej, złagodzenia zakłóceń w ciągłości dostaw służących funkcjonowaniu gospodarki i zaspokojeniu podstawowych potrzeb obywateli, ratowania ich życia i zdrowia, realizacji interesów narodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, wypełnienia jej zobowiązań międzynarodowych, a także udzielania pomocy i wsparcia podmiotom prawa międzynarodowego publicznego.”;

2) w art. 8:

a) w ust. 2 pkt 22 otrzymuje brzmienie:

„22) innymi organami administracji rządowej oraz służbami, inspekcjami i innymi jednostkami realizującymi zadania w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i ochrony infrastruktury krytycznej oraz bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego, w tym sprawującymi, na mocy ustaw, nadzór nad realizacją tych zadań wykonywanych przez przedsiębiorców.”,

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) możliwość wystąpienia lub zaistnienie zagrożenia bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego, klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, w tym ocenę ryzyka wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa narodowego;”;

3) w art. 9 ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wnioski dotyczące tworzenia, utrzymywania i likwidacji rezerw strategicznych wynikające z oceny ryzyka wystąpienia zagrożeń dla bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego, klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, o której mowa w Raporcie o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego określonym w art. 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym, oraz wnioski, o których mowa w art. 8 ust. 4 pkt 2;”

Art. 171. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194 oraz poz. 658 i 1560) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Ochotnicze straże pożarne są podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej.”;

2) w art. 3:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy w szczególności podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, dóbr kultury, mienia lub środowiska przez:”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) udział w ochronie ludności i obronie cywilnej;

c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”;

d) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wykonywanie pierwszej pomocy oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy;”;

e) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) udzielanie pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej;”;

3) art. 12 otrzymuje brzmienie:
„Art. 12. Pracodawca zwalnia od świadczenia pracy strażaka OSP biorącego udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach organizowanych przez gminę, Państwową Straż Pożarną lub inne uprawnione podmioty na czas ich trwania, a także na czas niezbędny do odpoczynku zgodnie z art. 132 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.”;

4) art. 13 skreśla się użyty w różnym przypadku wyraz „ratownik”;

5) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16. 1. Strażakowi ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej w wysokości 200 zł.

2. Prawo do świadczenia ratowniczego przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który:

1) czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach:

- a) w przypadku mężczyzn - przez co najmniej 25 lat,
- b) w przypadku kobiet - przez co najmniej 20 lat oraz

2) osiągnął:

- a) w przypadku mężczyzn - 65. rok życia,
- b) w przypadku kobiet - 60. rok życia.

3. Przez czynne uczestnictwo należy rozumieć bezpośredni udział co najmniej raz w roku w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej, lub szkoleniu, lub ćwiczeniu.

4. Ewidencję udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, obejmującą datę, numer i miejsce podjętych działań ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu oraz imienny wykaz ich uczestników, prowadzi właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.

5. Ewidencja udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach może być prowadzona z wykorzystaniem Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 14g ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

6. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej przechowuje dane, o których mowa w ust. 4, przez co najmniej 50 lat.

7. Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej.

8. Świadczenie ratownicze, a także koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.”;

6) uchyla się art. 29;

7) art. 32 ust. 2 i 3 otrzymuje brzmienie:

„2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są przekazywane w formie dotacji na realizację zadań określonych w art. 3 pkt 1–12 oraz art. 4 ust. 1, na podstawie wniosków złożonych przez ochotniczą straż pożarną lub związek ochotniczych straży pożarnych do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej za pośrednictwem komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej właściwego ze względu na teren działania ochotniczej straży pożarnej lub związku ochotniczych straży pożarnych, która złożyła wniosek.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przekazuje środki, o których mowa w ust. 2, na podstawie umowy zawartej z ochotniczą strażą pożarną lub związkiem ochotniczych straży pożarnych.”;

8) w art. 32a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Gminy mogą otrzymywać dotacje celowe na zasadach określonych w ust. 2 i 3 także w celu dofinansowania zadań ochotniczych straży pożarnych związanych z udziałem w ochronie ludności.”;

9) w art. 56 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, może polegać na ograniczaniu wydatków na szkolenia i obsługę finansową świadczeń, z wyłączeniem świadczeń, o których mowa w art. 16, art. 472 i art. 50.”.

Art. 172. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 605 ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przekroczyły wiek określony w odpowiednich przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, z wyjątkiem osób, które wyraziły zgodę na nadanie im tego przydziału;”;

2) w art. 607 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„1. Kierownik jednostki zmilitaryzowanej może zwolnić ze służby w tej jednostce:”.

Rozdział 14

Przepisy dostosowujące, przejściowe i końcowe

Art. 173. Tworzy się Rządowy Zespół Ochrony Ludności.

Art. 174. Pierwszy Program ochrony ludności i obrony cywilnej tworzy się do dnia 31 grudnia 2024 r.

Art. 175. Minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy Centralną Ewidencję Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, o której mowa w art. 23, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 176. Organy ochrony ludności obowiązane do przygotowywania planów, które zawierają elementy z zakresu ochrony ludności i sporządzane są na podstawie odrębnych przepisów zapewnią realizację w tych planach wymogów wskazanych w art. 32 ustawy w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 177. Przepisy art. 79-81 stosuje się począwszy od dnia 1 stycznia 2026 r.

Art. 178. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej tworzy Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony, o której mowa w art. 94 ust. 1 w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 179. 1. Obiekt budowlany lub jego część, który w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy, pełnił funkcję budowli ochronnej, w szczególności stanowił schron albo ukrycie, może zostać uznany za budowlę ochronną, jeżeli spełniają wymagania zapewniające ochronę przed określonymi zagrożeniami.

3. W odniesieniu do obiektów budowlanych lub ich części, o których mowa w ust. 1, można zawrzeć porozumienia albo wydać decyzje o uznaniu za budowlę ochronną, w trybie przewidzianym w ustawie.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia kryteria uznawania obiektów budowlanych lub ich części za budowle ochronną, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiednich warunków zabezpieczenia osób przebywających w tych obiektach przed określonymi zagrożeniami oraz potrzebę dalszego wykorzystania tych obiektów do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 180. 1. Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego lub jego części, który w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił funkcję budowli ochronnej, w szczególności stanowił schron albo ukrycie, jest obowiązany zawiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Podmioty, które w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy prowadziły ewidencję, gromadziły lub przetwarzały dane o budownictwie ochronnym są obowiązane do przekazania danych o obiektach pełniących funkcje ochronne, w szczególności schronach i ukryciach, do właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 181. Minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy Ewidencję Obrony Cywilnej, o której mowa w art. 109 w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 182. Tworzy się Fundusz Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, który jest państwowym funduszem celowym, w rozumieniu art. 29 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 183. Przepis art. 128 stosuje się począwszy od roku budżetowego 2025.

Art. 184. Pierwszy plan finansowy Funduszu minister właściwy do spraw wewnętrznych sporządzi w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy na okres od dnia sporządzenia planu do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 185. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 151 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 151, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 151 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 151, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 186. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 40, których wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia.